

Jaarverslag en jaarrekening

2024

Inhoud

Voorwoord	3	Jaarrekening 2024	46
Inleiding	5	Balans per 31 december 2024	47
Programma's	7	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	49
<i>Programma 1</i> Vergunningverlening	8	Grondslag voorziening	50
<i>Programma 2</i> Toezicht en Handhaving	10	Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording	51
<i>Programma 3</i> Specialismen	17	Toelichting op de balans	52
<i>Programma 4</i> Stelseltaken	21	WNT-verantwoording 2024	58
<i>Programma 5</i> Overige activiteiten en projecten	23	Overzicht van baten en lasten	62
Financiële uitkomsten	26	Toelichting op overzicht van baten en lasten	64
Paragrafen	29	Bijlagen	69
Bedrijfsvoering	30	SiSa verantwoordingsinformatie	70
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	36	Gerealiseerde baten en lasten per taakveld	71
Financiering	43		
Onderhoud kapitaalgoederen	44		
Wet open overheid (Woo)	45		

Voorwoord

Met enige weemoed schrijf ik voor de laatste keer het voorwoord voor het jaarverslag van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Binnenkort ga ik met pensioen en daarna zal ik met enige afstand 'mijn' en ik hoop ook 'uw' omgevingsdienst blijven volgen.

Vanaf de oprichting, eind 2012, tot nu heb ik met veel plezier bijgedragen aan de ontwikkeling van de ODA. Bij de start was het een 'moetje', immers door het Rijk verplicht, om de milieutaken van gemeente en provincie over te dragen aan de omgevingsdienst. Intussen is het een organisatie waar veel kennis gebundeld is en waar onze partners met hun opdrachten terecht kunnen. Met onze kennis, een goede samenwerking met de gemeenten en met andere toezicht-houdende organisaties zorgen we voor een gezonde, schone en veilige leefomgeving in de Achterhoek.

We hebben steeds geprobeerd met het beschikbare budget zo efficiënt mogelijk ons werk te doen. In de afgelopen jaren hebben de omgevingsdiensten vanuit het Rijk de nodige kritiek ontvangen omdat de kwaliteit omhoog moet. Er wordt te veel gestuurd op geld en te weinig op risico. Daarom is het Interbestuurlijk Programma VTH ontwikkeld waarbij robuustheidscriteria zijn vastgesteld. Dat betekent voor de ODA dat de uitvoering intensiever moet worden en daardoor gaat het budget omhoog. En vooral dát is nu voor gemeenten heel ingewikkeld.

Aan de andere kant constateren we ook dat de maatschappij steeds complexer wordt. Dit geldt zeker ook voor alles wat speelt in het milieu. Denk bijvoorbeeld aan stikstof, asbest, andere Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zoals pfas of het gebruik van staalslakken, fijnstof en dergelijke. Maar ook geluidshinder, geuroverlast, trillingen, bodemvervuiling, energie en duurzaamheid, ecologie, flora en fauna

en het beschermen van onze historie door archeologie en cultureel erfgoed vragen onze aandacht.

Milieucriminaliteit is voor sommige mensen een aantrekkelijk verdienmodel, net zoals de productie van drugs en daarbij illegale lozing van restproducten. Goedwillende ondernemers gebruiken soms onbewust stoffen waarvan we intussen weten dat ze gevaarlijk of ongezond zijn. Door onze inzet dragen we eraan bij dat het milieu waarin we leven, werken en recreëren beschermd wordt tegen deze risico's.

We hebben een nieuwe risicoanalyse opgesteld waarbij rekening gehouden wordt met de bovengenoemde ontwikkelingen. Met onze partners en het bestuur zijn we in overleg hoe we kunnen toegroeien naar implementatie daarvan.

We hebben een plan van aanpak ingediend waarmee we laten zien hoe we 'robuust' worden. Dat betekent dat de ODA voldoende omvang/omzet moet hebben voor 1 april 2026. Dat kan zelfstandig of door te fuseren met een andere omgevingsdienst. In 2024 hebben we daarvoor verkennende gesprekken gestart met Omgevingsdienst Veluwe (OD Veluwe).

In de Achterhoek is veel bedrijvigheid, zowel van agrarische als industriële bedrijven. Die bedrijven liggen in een behoorlijk groot gebied waar veel mensen wonen en werken. Dat beeld wordt niet overal herkend. Onze partners en wijzelf vinden het belangrijk dat we weten wat er speelt in de omgeving. Waar maken mensen zich zorgen om? Welke ontwikkelingen kun je mogelijk maken en welke alleen onder heel strenge voorwaarden? Dat is een belangrijke waarde voor de uitvoering van onze opdracht en ons werk.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingegaan. De eerste maanden kwamen niet veel nieuwe aanvragen binnen. Veel was nog in 2023 ingediend. Wij, maar ook de aanvragers, lopen aan tegen de kinderziektes van de wet en het digitale loket (DSO). Het aanvragen gaat nog niet heel gemakkelijk en we proberen aanvragers daarmee te helpen en we geven signalen af om het systeem te verbeteren.

In oktober is er een visitatie geweest bij de ODA. Collega-diensten hebben volgens een vastgesteld handboek kritisch gekeken hoe de ODA werkt. Daar zijn positieve kenmerken benoemd en natuurlijk ook een aantal verbeterpunten. Voor de verbeterpunten wordt een verbeterplan gemaakt. Dat wordt aangeboden aan het Algemeen Bestuur en wordt gepubliceerd op de website van Omgevingsdienst NL.

Ondanks de nog steeds krappe arbeidsmarkt lukt het redelijk goed om mensen te werven. Vaak volgt er nog een (interne) opleiding. Dat kost capaciteit maar brengt ook nieuwe inzichten met zich mee. Nieuwe toepassingen en innovaties zoals kunstmatige intelligentie, gebruikmaken van drones, delen van data en informatie met andere (overheids)organisaties komen razendsnel op ons af. We sluiten daar positief kritisch bij aan en lopen bij een aantal ontwikkelingen voorop.

We zien dat gemeenten steeds vaker advies vragen over milieuaspecten bij hun eigen ontwikkelprogramma's. Het milieuterrein is enorm in beweging en de ODA groeit mee met die ontwikkelingen.

Financieel heeft de ODA neutraal gedraaid afgelopen jaar. Daarbij moet ik aantekenen dat de jaarrekening van de ODA een optelsom is van de diensten die we aan onze partners geleverd hebben. Daarover hebben we periodiek per partner gerapporteerd. Er kunnen grotere afwijkingen in zitten ten opzichte van de begroting. Een hogere afname wordt vaak veroorzaakt door toename van de adviesvragen aan de ODA. Soms is daardoor het aantal adviesvragen bij externe bureaus lager. Dat zie je niet terug in de ODA-rekening. Een deel van onze kosten hebben we kunnen financieren vanuit rijkssubsidies.

Tenslotte rest mij u te bedanken voor de plezierige samenwerking. Ik draag het stokje met vertrouwen over aan mijn opvolger Jasper Verstand. Hij neemt vanaf mei 2025 de taken van mij over en gaat ervoor zorgen dat de ODA blijft bijdragen aan een gezonde, schone en veilige leefomgeving in de Achterhoek.

Met vriendelijke groet, namens het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Achterhoek,

Ir. Petra G.M. van Oosterbosch,
directeur

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2024 van de ODA. De jaarrekening sluit met een negatief resultaat van € 98.000. De ODA is opgericht op 7 november 2012, de eerste vergadering van het Algemeen Bestuur van de ODA. De ODA kent twee bestuursorganen namelijk het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur. De voorzitter wordt door en uit het Algemeen Bestuur gekozen. Op 31 december 2024 waren de besturen als volgt samengesteld:

Algemeen Bestuur

Lid	Functie	Gemeente/Provincie	Plaatsvervanger	Functie
T.M.M. Kok	Wethouder	Aalten	A.B. Stapelkamp	Burgemeester
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester (vz)	Berkelland	A.K. van Gijssel	Wethouder
W.J.P. Pelgrom	Wethouder	Bronckhorst	E.M. Gosselink	Wethouder
H.G. Bulten	Wethouder	Doetinchem	L.T.M. Steintjes	Wethouder
M. Eggink-Meuleman	Wethouder	Lochem	S.W. van 't Erve	Burgemeester
G.J.M. Nijland	Wethouder	Montferland	J.A.M. Derksen	Wethouder
B.T.M. Porskamp	Wethouder	Oost Gelre	J.B.M. Hoenderboom	Wethouder
S.L. Hiddinga	Wethouder	Oude IJsselstreek	J. Kock	Wethouder
G.E. Visser	Wethouder	Winterswijk	B.J.J. Bengevoord	Burgemeester
H.J.M. Verschure	Wethouder	Zutphen	S.J.H.G. Wannet	Wethouder
D.E. Vreugdenhil	Gedeputeerde	Gelderland		
Secretaris				
P.G.M. van Oosterbosch	Directeur	ODA	R. Reinders	Afdelingshoofd

Dagelijks Bestuur

Lid	Functie	Gemeente/Provincie	Plaatsvervanger	Functie	Gemeente
J.H.A. van Oostrum	Burgemeester (vz)	Berkelland			
B.T.M. Porskamp	Wethouder	Oost Gelre			
M. Eggink	Wethouder	Lochem			
S.L. Hiddinga	Wethouder	Oude IJsselstreek			
P.G.M. van Oosterbosch	Directeur	ODA	R. Reinders	Afd.hoofd	ODA

Het Algemeen Bestuur heeft op 4 juli 2022 de leden benoemd of herbenoemd.

Financiële uitkomsten

Overzicht van baten en lasten per taakveld

(x € 1.000)

(x € 1.000)		Begroting 2024		Realisatie 2024		Begroting realisatie
	Taakveld	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.407	1.765	2.133	1.531	-40
Programma 2 Toezicht en Handhaving	7.4 Milieubeheer	5.788	3.550	5.692	3.804	-350
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.266	1.575	3.619	2.617	311
Programma 4 Stelseltaak	7.4 Milieubeheer	80	373	122	432	-17
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	3	0	903	-	900
Overzichten						
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning	-	3.203	-	4.182	-979
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasuary	-	0	-	-	0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten	-	78	-	0	78
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		10.544	10.544	12.468	12.566	-98
Bijdrage deelnemers in het tekort 2023				0		
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves					0	
Resultaat		10.544	10.544	12.468	12.566	-98

Procedure jaarrekening

De procedure voor de jaarrekening ziet er als volgt uit:

- Het Dagelijks Bestuur zendt de jaarstukken 2024 vóór 15 juli 2025 aan Provinciale Staten en de gemeenteraden.
- Provinciale Staten en de gemeenteraden kunnen hun zienswijzen over de jaarstukken indienen bij het Dagelijks Bestuur van de ODA.

- Het Dagelijks Bestuur verzamelt de zienswijzen en biedt de jaarstukken voorzien van de zienswijzen aan het Algemeen Bestuur aan.
- Het Algemeen Bestuur stelt de jaarstukken 2024 vervolgens vóór 14 juli 2025 vast.
- Onmiddellijk na de vaststelling van de jaarstukken door het Algemeen Bestuur zendt het Algemeen Bestuur de jaarstukken aan Provinciale Staten en de gemeenteraden.
- Het Dagelijks Bestuur zendt de jaarstukken vóór 31 juli 2025 aan de minister.

< Programma's

1. Vergunningverlening

Wat hebben we bereikt

Vergunningen en meldingen zijn vraaggestuurd. Dit betekent dat wij geen invloed hebben op de hoeveelheid aanvragen die bij ons binnenkomen. Eind 2023 zijn er nog veel vergunningaanvragen gedaan omdat vanaf 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking trad. Aanvragers vonden het wenselijk om nog volgens het oude recht hun vergunning afgehandeld te krijgen. In 2024 zijn we dan ook nog veel bezig geweest met deze oude aanvragen.

Tijdigheid vergunningen

Vanuit het oogpunt van een goede service en het voorkomen van ongewenste situaties door van rechtswege afgegeven vergunningen is tijdigheid van een besluit binnen de wettelijke termijn van belang voor

zowel partners als burgers en bedrijven. Met de wettelijke termijn wordt hierbij bedoeld de wettelijk maximale tijdsduur (inclusief eventuele verlengingen) tussen inboeken van een aanvraag en het afgeven van de definitieve beschikking.

In het Gelders Stelsel is een kritische prestatie indicator (KPI) bepaald voor het tijdig verlenen van vergunningen. Deze **KPI is gesteld op 90 %** vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijn ten opzichte van alle vergunningaanvragen.

De *KPI Tijdigheid vergunningen* over 2024 bedraagt ongeveer 50% en ligt daarmee ruim onder de doelstelling van 90%, wat betekent dat niet alle termijnen tijdig zijn gehaald. Dit wordt veroorzaakt doordat we een capaciteitstekort hadden en nu een inhaalslag aan het maken zijn voor de oudere vergunningen. Daarnaast hebben we vertragingen bij procedures waarbij er een zogenaamde verklaring van geen bedenkingen door de provincie moet worden afgegeven. Dit heeft onder andere te maken met de stikstofproblematiek. Er staan hier ongeveer 60 zaken in de wacht. Er staan ook zaken in de wacht in overleg met adviseurs. Dit gebeurt vooral bij agrarische zaken. Ten slotte heeft ook de omschakeling naar de nieuwe Omgevingswet veel tijd gekost.

We zijn er het afgelopen jaar in geslaagd nieuwe vergunningverleners aan te trekken. Omdat dit echter vooral starters zijn, moeten deze eerst (intern) opgeleid worden waardoor dit nog niet veel effect heeft op de capaciteit. We gaan in 2025 aan de slag met een andere wijze van monitoring van de KPI. Tot nu toe werd gekeken naar de totale doorlooptijd (van aanvraag tot besluit). We willen de wachttijd, die nu nog meetelt, eruit halen. Dit levert een beter inzicht op waardoor processen eventueel aangepast kunnen worden.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- In 2024 heeft het team Vergunningen zich met name gericht op:
- De uitvoering van primaire taken in het kader van vergunningverlening en milieumeldingen en informatieplichten.
 - We hebben in 2023 een pilot gedraaid waarbij de vergunning-verlening van complexe bedrijven, die tot nu toe door de Omgevingsdienst Regio Nijmegen voor ons werden uitgevoerd, zelf hebben uitgevoerd. Deze pilot is inmiddels succesvol afgerond en in 2024 zijn ook de vergunningaanvragen van complexe bedrijven door de ODA uitgevoerd.
 - We hebben werkprocessen geïmplementeerd in verband met de nieuwe Omgevingswet.

Wat heeft het gekost

De baten uit Vergunningverlening liggen iets lager dan begroot. Dit zit vooral op de meer complexe vergunningen. De lasten zijn gebaseerd op de salarislasten van het team Vergunningen en de inhuur derden. De nettolasten zijn iets lager dan begroot.

Overzicht baten en lasten

(x € 1.000)	Begroot 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 1 Vergunningverlening	2.407	1.765	642	2.133	1.531	602
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen						
Overhead		707	-707		923	-923
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien		17	-17		0	0
Saldo van baten en lasten	2.407	2.489	-82	2.133	2.455	-321

2. Toezicht en Handhaving

Wat hebben we bereikt

Reguliere en aspectcontroles bij bedrijven

Controles 2024	Afgerond	Opgestart, maar nog niet afgerond
Regulier	1049	321
Aspect	1900	611
Totaal	2949	932

Bij aspectcontroles kun je denken aan European Pollutant Release Transfer Register (EPTRT), geluidsmetingen, vuurwerk- en energiecontroles, maar ook aan controles waar gekeken wordt naar specifieke aspecten bij een branche (bijvoorbeeld luchtwassers of een top 10 van meest voorkomende overtredingen). Deze aspecten worden mede met behulp van gemaakte brancheplannen en de data daaruit bepaald. Het grote voordeel is dat je meer tijd kunt besteden aan de daadwerkelijke knelpunten binnen een branche of bedrijf en dat je hiermee meer contactmomenten krijgt met een bedrijf.

Er zijn in 2024 veel meer reguliere en aspectcontroles afgerond dan in 2023. Toen waren het er in totaal 2090. Dat zit met name in veel meer aspectcontroles. Het aantal gestarte, maar nog niet afgeronde reguliere en aspectcontroles is ongeveer gelijk aan het jaar 2023. In 2023 waren het er 915. Een reden dat controles soms langer lopen en dus minder snel afgerond worden, is de complexe regelgeving en complexe aspecten zoals Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en de stikstofproblematiek. De complexe regelgeving is met de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024 alleen nog maar complexer geworden.

Percentage volledige naleving na eerste controlebezoek

Dit wordt berekend door te registreren waar geen hercontrole nodig is geweest. Oftewel, waar er maar één bezoek is geweest aan het bedrijf. Het percentage volledige naleving is 70% en daarmee 12% minder dan vorig jaar. Een specifieke oorzaak hebben we hier niet voor, maar het verschil is ook nog niet zo groot dat we van een grote trendbreuk kunnen spreken of verwachten dat het zich doorzet in 2025.

Projecten

We werken voor een groot deel projectgericht. Hieronder staan een aantal van deze projecten benoemd.

Project Web-BVB voor agrarische bedrijven

De provincie ondersteunde eerder Web-BVB (Bestand Veehouderijbedrijven), een website waarop gemeenten zelf dieraantallen per locatie registreerden. Deze website is inmiddels stopgezet. Vanuit de database van Web-BVB is een lijst samengesteld met circa 320 kleinere agrarische bedrijven en locaties. Sommige hiervan waren al gestopt of functioneerden alleen nog hobbymatig. In 2023 en 2024 zijn deze bedrijven bezocht en gecontroleerd op de belangrijkste milieuaspecten:

- Werking volgens melding/vergunning.
- Emissiearme huisvestingssystemen.
- Regels rondom dieselolietanks.
- Mestbassins en vaste mestopslag.

De meest voorkomende overtreding was dat bedrijven niet volgens de melding of vergunning opereerden. Dit project is eind 2024 afgerond.

Controles Natura 2000-activiteit bij agrarische bedrijven

In 2023 is een pilot uitgevoerd waarbij de verklaring van geen bedenkingen (vvgb) op natuuraspecten werd meegenomen tijdens milieucontroles. Dit bleek slechts een beperkte extra tijdsinvestering te vergen. In 2024 zijn deze controles voortgezet onder de Omgevingswet, die per 1 januari 2024 de Natuurbeschermingswet verving.

Controles Geitenmoratorium

Binnen de Provinciale Verordening gelden regels voor het houden van geiten. In 2024 zijn 17 geitenbedrijven gecontroleerd, waarbij werd nagegaan of het aantal dieren binnen de vergunde limieten bleef. Bij 1 bedrijf werd een overschrijding vastgesteld, maar na hercontrole bleek deze gecorrigeerd. Dit project krijgt een vervolg in 2025.

Luchtwassers agrarische sector

Naar aanleiding van het project uit 2022, waarbij bleek dat luchtwassers niet altijd correct functioneerden, zijn in 2024 hercontroles uitgevoerd. Bij een aantal veehouderijen bleek de werking nog steeds onvoldoende. Bij de helft hiervan is een hercontrole uitgevoerd om alsnog naleving af te dwingen. Luchtwassers blijven hierna een standaard controlepunt bij reguliere inspecties.

Agrarische bedrijfsbeëindigingen

Veel kleine agrarische bedrijven zijn de afgelopen jaren gestopt, zonder melding aan het bevoegd gezag. In 2024 zijn 95 bedrijven administratief afgesloten. Dit project wordt in 2025 voortgezet om het agrarische bedrijvenbestand actueel te houden.

Uitvraag ZZS

Bedrijven worden verzocht om veiligheidsbladen van hun producten en grondstoffen op te sturen. Uit deze veiligheidsbladen kan met behulp van een ZZS-tool nagegaan worden of hierin ZZS zitten. Uit het resultaat van dit project is onder meer gebleken dat 85% van de gevraagde bedrijven ZZS binnen hun bedrijf hebben. In de komende jaren gaan wij hiermee nog verder.

Oplosmiddeleninstallaties

In Nederland zijn veel oplosmiddeleninstallaties waarin organische oplosmiddelen (VOS) worden gebruikt. Naast het beoordelen van de oplosmiddelenboekhouding en naleefgedrag van deze installaties, moeten ook elke drie jaar gegevens worden doorgegeven aan de Europese Commissie. Om deze gegevens voor de uiterlijke termijn van 14 maart 2025 te kunnen leveren hebben we in 2024 een inventarisatie gemaakt van alle mogelijke bedrijven met een oplosmiddeleninstallatie. Deze bedrijven worden in 2025 aangeschreven om de benodigde gegevens te leveren.

Gelders Programma gemeentelijke complexe bedrijven

Binnen het Gelders Stelsel wordt sinds 1 januari 2024 toezicht op de gemeentelijke complexe bedrijven uitgevoerd onder een gezamenlijk Gelders programma. Dit om meer uniformiteit en kennisverdeling en -uitbreiding te creëren op het gebied van dit soort bedrijven. Na het eerste jaar blijkt dat er toch nog wel een achterstand is en dat het goed is om toezicht hierop projectmatig en Gelderlandbreed aan te pakken. Ook werkt deze aanpak goed mee om toezichthouders binnen Gelderland elkaar beter te laten vinden en kennisverspreiding onderling makkelijker te maken.

Afhandeling klachten/meldingen ongewone voorvallen/incidenten

Klachten/meldingen	2022	2023	2024
Aantal	1162	1158	907
Binnen termijn afgehandeld	88%	89%	78%

Er zijn minder klachten dan vorig jaar en dat heeft met name te maken met een wisseling van het Gelderse klachtensysteem. Dit systeem werd geïmplementeerd en niet iedereen wist het in het begin te vinden. In het algemeen gaan de meeste klachten over een beperkt aantal bedrijven binnen de Achterhoek. Deze bedrijven worden door ons opgepakt als aandachtsbedrijven (zie kopje Aandachtsbedrijven). Daarnaast zien we dat de meeste klachten over geur- en/of geluidshinder gaan. Er zijn verder 20 ongewone voorvallen/incidenten bij ons gemeld en opgepakt. Deze hebben niet geleid tot hele grote problemen en zijn naar tevredenheid opgelost. Dit zijn er 4 meer dan in 2023.

Percentage klachten binnen termijn afgehandeld

De norm is dat klagers/melders binnen 3 werkdagen worden geïnformeerd over het vervolg van hun klacht en dat tenminste 86% van de klachten binnen 2 weken is afgerond. Dat wil zeggen dat de klacht

helemaal afgehandeld is of dat vervolgstappen zijn afgesproken (bijvoorbeeld geluidsmeting bij geluidsklachten). Van de klachten die we in 2024 hebben ontvangen is 78% binnen de afgesproken termijn van 2 weken afgerond. Bij een overschrijden van de termijn gaat het vooral om klachten en meldingen van lang(er)lopende handhavingszaken. De voorgaande jaren was het percentage hoger. We denken dat de daling te maken heeft met de implementatie van het nieuwe klachtensysteem en een beter naleefgedrag.

Aandachtsbedrijven

Dit betreft bedrijven die extra aandacht nodig hebben en daardoor vaak ook veel tijd kosten. Elk jaar vallen er bedrijven af, maar er komen ook wat bij. Onderstaande tabel geeft aan welke categorieën aandachtsbedrijven we toepassen en wat de aantallen per categorie zijn.

Aandachtsbedrijven met:	2022	2023	2024
een hoog risicoprofiel	27	19	47
een slecht naleefgedrag	10	6	6
veel klachten uit de omgeving	28	20	22
gevaar voor ondermijning/milieucriminaliteit	7	3	2
Totaal	77	48	77

Het aantal bedrijven is dus dynamisch en het kan ook een combinatie van bovenstaande categorieën zijn. Wat je ziet is dat alle categorieën, behalve de categorie van een hoog risicoprofiel, ongeveer gelijk blijven. De verhoging bij een hoog risicoprofiel komt omdat na invoering van de Omgevingswet 9 bedrijven van provinciale naar gemeentelijke bevoegdheid zijn gegaan en omdat we met het ZZS-project en het Gelders programma gemeentelijke complexe bedrijven meer bedrijven opgemerkt hebben als dit type bedrijven.

Energiecontroles en beoordelingen

Erkende Maatregelenlijsten energiebesparing (EML)

Bedrijven die jaarlijks meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ gas verbruiken, zijn verplicht energiebesparende maatregelen te treffen die binnen 5 jaar terugverdiend kunnen worden. In 2024 hebben we 409 EML-controles afgerond en 42 zijn nog lopend. Na elke controle stellen we een plan van aanpak op, waarin staat binnen welke termijn de benodigde maatregelen moeten worden uitgevoerd. Wij houden toezicht op de naleving hiervan.

Informatieplicht energiebesparende maatregelen

Ondernemers zijn verplicht om via een melding bij de RVO het bevoegd gezag te informeren over de genomen energiebesparende maatregelen. Wij sporen actief bedrijven op die zich nog niet hebben gemeld en zorgen ervoor dat zij alsnog aan deze verplichting voldoen. Het aantal niet-gemelde bedrijven neemt gestaag af.

Onderzoeksplichtige bedrijven

Sinds 1 januari 2024 controleert ODA 40 bedrijven in de Achterhoek op de onderzoeksplicht. Deze plicht geldt voor bedrijven:

- waarvoor het Rijk milieuregels bepaalt onder de Omgevingswet;
- die jaarlijks 10 miljoen kWh elektriciteit of 170.000 m³ aardgas (equivalent) verbruiken.

Bedrijven moeten een rapportage indienen bij de RVO, waarin onder andere energieprofielen, een energiebalans en een overzicht van energiebesparende maatregelen zijn opgenomen. Tot nu toe zijn 3 ingediende rapportages beoordeeld en gecontroleerd.

Toezicht op verplichting van minimaal energielabel C voor kantoorgebouwen

Sinds 1 januari 2023 moeten kantoorgebouwen groter dan 100 m² minimaal energielabel C hebben. Gebouwen die hier niet aan voldoen, mogen niet langer als kantoor worden gebruikt. Vanaf 2023 is het toezicht gestart en dit loopt nog door in 2025. In de Achterhoek gaat het om 274 gebouwen, waarvan 74 bedrijven al aangetoond hebben dat zij voldoen aan de label C-verplichting. De overige 200 gebouwen worden nog onderzocht.

Controle Werkgebonden personenmobiliteit

Vanaf 1 juli 2024 zijn Nederlandse werkgevers met 100 of meer medewerkers verplicht gegevens bij te houden over het woon-werkverkeer en zakelijke reizen van hun werknemers. In 2024 hebben we een lijst opgesteld met bedrijven en instanties in de Achterhoek die onder deze verplichting vallen. Zij zijn per brief op de hoogte gesteld en moeten uiterlijk 30 juni 2025 een rapportage indienen bij de RVO. Met deze rapportage krijgt de overheid inzicht in de daadwerkelijke CO₂-uitstoot door werkgebonden personenmobiliteit.

Aspectcontrole bodemenergiesystemen

Open en gesloten bodemenergiesystemen zijn complexer dan standaard verwarmings- en koelsystemen. Dit kan ertoe leiden dat installaties minder energiezuinig zijn dan beoogd. ODA houdt toezicht op start-meldingen, monitoring en registratie. In de Achterhoek zijn er naar verwachting 40 bedrijven en instellingen die aan deze verplichtingen moeten voldoen, waarvan we er 2 hebben bezocht voor een controle. Door de groeiende verduurzamingsinitiatieven zal dit aantal in de toekomst waarschijnlijk toenemen.

Overige controles

Slopen/asbest

We hebben in 2024 voor alle gemeentes asbestcontroles uitgevoerd, waarbij we niet alleen afgaan op ingediende asbestmeldingen maar ook via vrije veldcontroles op zoek zijn naar illegale asbestverwijdering. In totaal hebben we 871 controles uitgevoerd. Hierbij zijn we 541 keer ter plaatse geweest en moesten regelmatig handhavend optreden.

Bodemtoezicht

Bodemtoezicht richt zich op bodemsaneringen en het juiste gebruik van grond. Illegale grondtoepassingen en opslag worden via vrije veldcontroles opgespoord. Kennis van bodemtoezicht is ook toegepast binnen projecten zoals kunstgrasvelden en loonwerkers.

Geluidmetingen

Dit betreft 52 geluidmetingen bij evenementen. De resultaten worden gedeeld met de gemeentes, waarna waar nodig actie ondernomen wordt naar de organisatie van het evenement. Verder komen vanuit de gemeentes steeds meer verzoeken binnen op het gebied van geluidsmetingen bij bedrijven of in de openbare ruimte. Aan de ene kant omdat er steeds meer knelpunten op het gebied van geluid zijn (bijvoorbeeld overlast van warmtepompen en airco's), aan de andere kant ook omdat we hebben laten zien dat we de kennis en kunde hiervoor hebben.

Vuurwerkcontroles

De ODA had de opdracht om 28 vuurwerkverkooppunten te controleren in 2024. Bij deze controles bleken er 2 definitief gestopt te zijn en 2 tijdelijk. In 2023 waren er nog 32 en in 2022 35. We zien dan ook al langer een daling.

Voor de 24 overgebleven verkooppunten zijn controles uitgevoerd in het najaar op brandveiligheids- en installatietechnische aspecten (zoals veiligheidsafstanden, brandwerendheid van bouwdeelen en keuring van

de sprinkler) en eind december tijdens de verkoopdagen. Wat opvalt is dat, ondanks dat ondernemers al jaren weten wat de regels zijn, er altijd nog overtredingen plaatsvinden.

Handhaving

Belangrijke werkzaamheden ten aanzien van handhaving zijn:

- het opstellen en beoordelen van handhavingsbesluiten;
- de behandeling van bezwaar-, beroeps- en hoger beroepsprocedures;
- vertegenwoordiging bij rechtbank en Raad van State.

Er zijn de volgende handhavingsbesluiten en mogelijkheden.

Verzoeken tot handhaving

Wij krijgen verzoeken van derden om op een bedrijf te gaan handhaven. Deze verzoeken moeten beoordeeld worden en vervolgens wordt besloten om wel of niet te gaan handhaven. Er zijn in 2024 13 verzoeken tot handhaving binnengekomen. Dit is ongeveer gelijk aan de 12 verzoeken in 2023.

Last onder dwangsom of bestuursdwang

Door de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) meer toe te passen worden met name (vooraankondigingen) lasten onder dwangsom of bestuursdwang opgelegd. Naast een aantal grote en vaak langlopende handhavingszaken betreft het over het algemeen zaken van kleinere overtredingen die allemaal of al opgelost zijn of snel opgelost kunnen worden. Het wil dus niet zeggen dat het allemaal leidt tot een daadwerkelijke dwangsom of bestuursdwang. De meeste bedrijven hebben voor het zover komt de overtreding(en) al opgelost.

Over 2024 zijn er naast al lopende handhavingszaken vanuit eerdere jaren 91 handhavingszaken opgestart, waarvan 85 voor een last onder dwangsom en 6 voor een last onder bestuursdwang. Dit is vergelijkbaar met 2023 toen er 94 handhavingszaken waren opgepakt.

Strafrechtelijke handhaving door buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's)

Dit betreft diverse soorten misdrijven/overtredingen. In 2024 zijn 63 strafrechtelijke onderzoeken opgestart. Bij 6 zaken is proces-verbaal opgemaakt. In 48 gevallen bleek strafrechtelijke vervolging niet nodig, bijvoorbeeld omdat de overtreding bestuursrechtelijk is opgelost of er onvoldoende bewijs was.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Verbeterde uitvoering toezicht

We werken met een risico- en effectgerichte benadering, gebaseerd op steeds meer beschikbare informatie vooraf. Dit hebben we voor enkele branches vertaald naar specifieke brancheplannen. Hierin staan verschillende manieren van toezicht houden, zoals de traditionele reguliere controle, de aspectcontrole en de zelfcontrole (bedrijven vullen vooraf zelf een checklist in, waarna gekeken wordt waar de ODA zelf nog langs moet gaan voor een controle). Verder wordt in een brancheplan ook beschreven welke overtredingen het meest voorkomen in zo'n branche en hoe je mogelijke overtredingen kunt voorkomen door bijvoorbeeld voorlichting.

We hebben samen met onze partners in concept een vernieuwde risicoanalyse en PVTH-uitvoeringsbeleid opgesteld die de eerdere risicoanalyse van 2017 gaat vervangen. Dit betreft een doorontwikkelde risicogerichte aanpak van milieutaken binnen de ODA. Hiermee komt de aanpak ook in overeenstemming met de uitgangspunten van de Omgevingswet. Deze wordt in 2025 aan de gemeentes voorgelegd ter goedkeuring. Hiervoor wordt met name het resultaat uit de risicoanalyse (de benodigde capaciteit en kosten daaruit) eerst bestuurlijk afgestemd met onze partners en ons bestuur. Als deze goedgekeurd wordt, wordt dit vertaald in de begroting 2026 en de uitvoeringsprogramma's vanaf 2026.

LHS/naleefgedrag

Binnen de ODA wordt gewerkt met de LHS. Hierbij wordt per overtreding in stappen bekeken wat de vervolgacties moeten zijn. Dit kan betekenen dat zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk opgetreden moet worden. Een belangrijk aspect hierbij is het naleefgedrag van het bedrijf (overigens ook een onderdeel van het risico- en effectgerichte toezicht).

Gebruik van strafrecht

In het kader van het vorige punt en de toetsing van overtredingen aan de hand van de LHS zijn de werkzaamheden in het kader van het strafrecht door de boa's van belang. Daarom is een goede samenwerking met het Openbaar Ministerie, Functioneel Parket en de politie belangrijk.

Ondermijning

Ondermijning is de vermenging van de onderwereld met de bovenwereld. Je kunt hierbij denken aan drugslabs in leegstaande bedrijfs-panden maar ook aan fraudezaken en milieucriminaliteit. De ODA kan hierbij vaak helpen omdat onze medewerkers de ogen en oren kunnen zijn voor het signaleren van deze zaken. De laatste jaren is er een goede samenwerking binnen de Achterhoek op het gebied van ondermijning. Dat heeft deels geleid tot het afronden van zaken rondom een aantal drugslabs binnen de Achterhoek. Daarom is het aantal in deze categorie ook minder in 2024. Dit zegt overigens helaas niets over de toekomst en de eventuele drugslabs die mogelijk nog aanwezig zijn en gevonden worden.

Daarnaast hebben we in alle gemeentes meegeholpen bij diverse ondermijningsacties. Dat betrof allerlei werkzaamheden van aspectcontroles door onszelf tot aan het meelopen met multi-disciplinaire controles met alle handhavingpartners. Zo hebben alle gemeentes ook het Keurmerk Veilig Buitengebied opgepakt, waar wij ook aan deelnemen.

Wat heeft het gekost

De baten liggen iets onder de begroting. De lasten liggen hoger binnen dit programma. Dit heeft te maken met een stijgende vraag vanuit de gemeenten en onder meer extra taken op energie. Ook is er een stijging te zien in de personeelslasten (inhuur) vanwege langdurig zieken en deze eerdergenoemde stijgende vraag. Omdat binnen Toezicht en Handhaving de meeste mensen werken is de doorbelasting van de overhead binnen dit programma ook het hoogst. Dit heeft een nadelige invloed op het saldo van dit programma.

Overzicht baten en lasten

(x € 1.000)	Begroot 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
<i>Programma 2 Toezicht en Handhaving</i>	5.788	3.550	2.238	5.692	3.804	1.888
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen			0			
Overhead		1.755	-1.755		2.291	-2.291
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien		43	-43		0	0
Saldo van baten en lasten	5.788	5.347	440	5.692	6.095	-404

3. Specialismen

Wat hebben we bereikt

Het totaal aantal adviezen in het jaar 2024 is ten opzichte van 2023 toegenomen. Voor een verdere toelichting zie hieronder in paragraaf 2.

Percentage adviezen binnen de servicenorm van 4 weken (minimaal 80%)

80,7% van de adviezen zijn binnen de afgesproken 4 weken geleverd. Dit ligt boven de norm en is een verbetering ten opzichte van het jaar ervoor toen 61% van de adviezen binnen de servicenorm van 4 weken lag. De verbetering is in belangrijke mate te danken aan het oplossen van een aantal personele knelpunten.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Archeologie

In 2024 is het regulier archeologisch werk weer uitgevoerd, waaronder het geven van archeologische adviezen, beoordelen van opgravingsrapporten en het toetsen van archeologische bureauonderzoeken en booronderzoeken. Het aantal gegeven adviezen en beoordelingen is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2023. Evenals vorig jaar was sprake van een relatief groot aantal grootschalige proefsleuvenonderzoeken en archeologische opgravingen ten opzichte van de niet-gravende onderzoeken. Om de kwaliteit van de archeologietaken te borgen en te voldoen aan de kwaliteitscriteria is er samengewerkt met de archeologische dienst van de gemeente Zutphen. Aanvullend heeft de ODA dit jaar een Archeologiedag georganiseerd bij het voormalig klooster Bethlehem nabij Doetinchem. Deze richtte zich op een breed publiek van geïnteresseerden uit de regio.

Met een opkomst van 120 bezoekers was deze dag zeer goed bezocht. Tot slot is de ODA bezig met het ontwikkelen van een digitaal platform (storymapping) om het archeologisch verhaal van de Achterhoek op een toegankelijke manier te vertellen aan de inwoners van de regio.

Bodem

Naast reguliere taken zoals het geven van bodemadviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van bodemrapporten, is er in 2024 aandacht geweest voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Samen met de partners voeren we het overkoepelende project 'Bodem in de Omgevingswet' uit. Het doel van dit project is kijken hoe de taken die we nu uitvoeren onder de Omgevingswet worden uitgevoerd en welke taken erbij komen.

Voor de Nota bodembeheer is samen met het vakbureau bodem een adviesbureau ingehuurd die een voorstel heeft gemaakt om de tekst van de nota zodanig aan te passen en aan te vullen dat deze opgenomen kan worden in het omgevingsplan.

Zowel met betrekking tot de voorbereiding van de Omgevingswet maar ook voor tal van andere onderwerpen zijn diverse bodemadviseurs van de ODA betrokken binnen verschillende landelijke en regionale overlegstructuren. Hierin denken we en praten we mee en vertegenwoordigen de regio Achterhoek zo op een goede manier. Denk hierbij aan het Gelders Ondergrond Overleg (GOO), maar ook de VNG of Omgevingsdienst NL. Binnen deze overleggen kunnen we kwijt waar we als gemeenten en als regio tegenaan lopen, worden inhoudelijke zaken besproken en kennis opgehaald en gedeeld. De opgedane kennis wordt vervolgens ook weer gedeeld met onze partners.

Externe veiligheid

In 2024 zijn de reguliere taken uitgevoerd zoals het geven van externe veiligheidsadviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van externe veiligheid in omgevingsvergunningen (milieu). Daarnaast heeft de ODA zich beziggehouden met de volgende projecten:

Werken aan de toekomst

In het kader van dit project zijn het afgelopen jaar verschillende activiteiten ontplooid om de aandacht voor externe veiligheid zowel intern als extern te vergroten. Voorbeelden van activiteiten zijn het verzorgen van gastcolleges op hogescholen, het organiseren van kennissessies voor gemeenten en het opzetten van een stageprogramma om studenten kennis te laten maken met externe veiligheid.

De Adviesrobot

De ODA is samen met de Omgevingsdienst Regio Arnhem en adviesbureau Oostkracht10 bezig met het ontwikkelen van de Adviesrobot. Dit is een digitaal programma dat geautomatiseerde standaardadvisering voor externe veiligheid in Gelderland mogelijk maakt. Het doel van dit programma is om de afhandeling van simpele adviesaanvragen te automatiseren zodat meer tijd overblijft voor ingewikkelde adviesaanvragen.

Gelders Externe Veiligheid Overleg (GEVO)

Net als voorgaande jaren neemt de ODA deel aan het GEVO. Dit is een regionale kennisschakel die partners en gemeenten van de zes Gelderse omgevingsdiensten informeert over landelijke en regionale ontwikkelingen op het gebied van externe veiligheid. De ODA vervult samen met de Omgevingsdienst Veluwe het voorzitterschap van dit overleg.

Juridisch

In 2024 zijn reguliere taken uitgevoerd als het juridisch toetsen van omgevingsvergunningen, het opstellen en toetsen van handhavingsbesluiten, de ondersteuning van vergunningverleners en toezichthouders, het behandelen van bezwaarprocedures, voorlopige voorzieningen en (hoger)beroepsprocedures, het afhandelen van verzoeken tot handhaving, verstrekken informatie bij Woo-verzoeken van de provincie, het bijhouden van jurisprudentie en nieuwe wetgeving en implementeren hiervan in de organisatie.

Daarnaast is juridisch bijgedragen aan:

- het saneren van ontmantelde drugslabs en het kostenverhaal;
- de implementatie van de Omgevingswet bij zowel de partners als ook binnen de eigen organisatie;
- het actualiseren van dienstverleningsovereenkomsten en mandaten in verband met de Omgevingswet;
- het proces voor de wijziging van de gemeenschappelijke regeling;
- het nader afstemmen van werkprocessen tussen de ODA en gemeentelijke bezwaarcommissies van de partners;
- het bijdragen aan de behandeling van gemeentelijke Woo-verzoeken.

Geluid

In 2024 hebben de werkzaamheden binnen het werkveld geluid in hoofdzaak bestaan uit het geven van adviezen in het kader van melding- en vergunningprocedures en bij ruimtelijke procedures. Daarnaast is ondersteuning geboden aan de toezichthouders in situaties waarbij (complexere) geluidsmetingen zijn verricht en aan juristen bij zittingen van bezwarencommissies en de rechtbank. Meldenswaardig is dat in 2024 de gemeenten Doetinchem en Bronckhorst het zonebeheer industrielaawaai hebben overgedragen aan de ODA. Voor de industrie-terreinen waar het zonebeheer al bij de ODA lag is gestart met het actualiseren van de zonebeheersmodellen. In 2024 zijn de modellen voor De Mars in Zutphen en bedrijvenpark A18 in Doetinchem geactualiseerd. Verder is tijd en energie gestoken in de komst en aanpassingen vanwege de Omgevingswet..

Luchtkwaliteit en geur

Naast reguliere taken zoals het geven van luchtkwaliteit- en geuradviezen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en het beoordelen van luchtkwaliteitsrapporten, is in 2022 voor zeven gemeenten de monitoring van de luchtkwaliteit uitgevoerd in het kader van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In voor komende gevallen werden adviezen gegeven ten aanzien van geur bij de meer complexe milieuvergunningverlening of – handhaving bij bedrijven.

Een belangrijk deel van de beschikbare capaciteit is nodig geweest voor de beoordeling van de stikstofemissie van bouwvergunningaanvragen. Door de partners werden vragen uitgezet ten aanzien van de aanhaakverplichting die in 2024 gold ten aanzien van mogelijk verplichte natuurvergunningen als gevolg van de bouw van woningen en andere bouwprojecten in combinatie met het wegvallen van de bouwvrijstelling (bij benadering 300 adviesverzoeken).

Hiervoor is beleid ontwikkeld en heeft dit in een enkel geval geleid tot het advies aan de partners om bij een bouwproject contact op te nemen met het bevoegd gezag (de provincie) ten aanzien van de Natuurwetgeving om te bekijken of een vergunningstraject opgestart moet worden.

Milieueffect(boordelings)rapportages (MER)

Bij de beoordeling van bestemmingsplannen worden steeds vaker ook (vormvrije) milieueffectbeoordelingsrapportages opgesteld. De noodzaak voor en de beoordeling van de kwaliteit van deze rapportages en eventueel inhoudelijke tekortkomingen werden teruggekoppeld aan de partners.

Licht

Er zijn steeds vaker klachten ten aanzien van deze voorheen nauwelijks aan de orde zijnde milieuproblematiek. Naast het opbouwen van expertise op dit gebied werden ook lichtadviezen aan de partners verstrekt.

Ecologie

Met de komst van de Omgevingswet wordt het behoud van ecologische waarden binnen de ruimtelijke ordening steeds belangrijker. We zien dan ook dat het aantal adviesaanvragen toeneemt. De ODA heeft daarom het afgelopen jaar ingezet op het inrichten van de vakgroep Ecologie en op kennisopbouw.

Bestemmingsplannen

Naast het beoordelen van de noodzaak en de kwaliteit voor MER-rapportages werden ook ten aanzien van het verplichte onderdeel milieuzonering diverse (reguliere) adviezen verstrekt. Wanneer hierbij een geurproblematiek speelde ten aanzien van nabijgelegen agrarische bedrijven werden ook aan de hand van de V-Stacks rekenmethode voorgrond- en achtergrondgeurberekeningen opgesteld. Naast de richtafstanden van de VNG-brochure speelden namelijk ook de wettelijke afstanden van de Wet geurhinder en veehouderij een rol.

In dit kader werd ook een advies aan het VNG uitgebracht ten aanzien van de mogelijke wijziging van de bestaande zonerings-systematiek door de VNG.

Uiteraard spelen de bovengenoemde milieuaspecten afwisselend ook een rol bij de te beoordelen bestemmingsplannen, waarbij vaak in overleg met de andere specialisten (externe veiligheid, geluid) gezocht wordt naar een oplossing bij een complexe zoneringsproblematiek.

Wat heeft het gekost

De baten zijn toegenomen door extra werk. Ook aan de lastenkant zien we een stijging. Vooral bij de specialismen is de ODA, om aan de gevraagde werkzaamheden te kunnen voldoen, genooddaakt een beroep te doen op externe inhuur.

Overzicht baten en lasten

(x € 1.000)	Begroot 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 3 Advies	2.266	1.575	691	3.619	2.617	1.002
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen			0			
Overhead		741	-741		968	-968
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien		18	-18		0	0
Saldo van baten en lasten	2.266	2.334	-68	3.619	3.584	35

4. Stelseltaken

Het Gelders Stelsel is een samenwerkingsverband van de zes Gelderse Omgevingsdiensten. De omgevingsdiensten verrichten in de nabijheid van gemeenten de Wabo-taken waarvoor zij robuuste taakuitvoering realiseren. Om deze robuustheid te garanderen zijn samenwerkingsafspraken gemaakt die zijn vastgelegd in stelselafspraken. Hiermee zijn de omgevingsdiensten in Gelderland onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Er zijn stelselafspraken gemaakt over:

- Complexe vergunningverlening (Omgevingsdienst Regio Nijmegen).
- Toezicht en handhaving provinciale bedrijven (Omgevingsdienst Regio Arnhem).
- Ketentoezicht (Omgevingsdienst Rivierenland).
- Coördinatie en kwaliteit, Informatievoorziening Gelderse Omgevingsdiensten (I-GO) (Omgevingsdienst de Vallei).
- Het Portaal - kenniscentrum en communicatie (Omgevingsdienst Veluwe).
- Coördinatie Bestuurlijke strafbeschikking milieu (BSBm) (Omgevingsdienst Veluwe).
- HRM, Bestuurlijk & Juridisch (ODA).

De dienst waar een stelseltaak is belegd, voert die taak uit mede ten behoeve van de overige diensten. Daarmee is de basis gelegd voor het Gelders Stelsel dat in samenhang functioneert. ODA voert de stelseltaken HRM, Bestuurlijk & Juridisch uit. Een paar onderwerpen lichten we eruit:

Complexe vergunningverlening

Op het grondgebied van de ODA liggen complexe gemeentelijke inrichtingen. De impact van complexe bedrijven is groot door bijvoorbeeld luchtuitstoot, geur- en geluidsoverlast of omdat deze bedrijven met gevaarlijke stoffen of afval werken. De ODRN stelt voor de omgevingsdiensten in Gelderland, en dus ook voor de ODA, voor dit type bedrijven het milieudeel voor de omgevingsvergunning op. ODRN levert hiervoor de technische inhoud en alle onderdelen die te maken hebben met aspecten zoals externe veiligheid, geluid, lucht en geur. De totale regie van de procedure, zoals het versturen van brieven en het bewaken van wettelijke termijnen, ligt bij de lokale omgevingsdienst. Sinds 2024 doen we steeds meer zelf wat betreft vergunningverlening voor complexe bedrijven. Hiermee neemt de afname bij andere omgevingsdiensten steeds verder af.

Ketentoezicht

De regie op deze taken ligt in het Gelders Stelsel bij de ODR. De ODA heeft zelf de taken uitgevoerd en is daarbij ondersteund door de ODR. Het doel van ketentoezicht is het integraal in beeld brengen, voorkomen en bestuursrechtelijk aanpakken van risicovolle activiteiten en gedragingen met onder meer (afval)stoffen die kunnen leiden tot schade aan de leefomgeving en ondermijning in de (afval)stoffenketens. Hiermee leveren we een bijdrage aan de effectieve aanpak van milieu-criminaliteit. Dit doen we via risico- en informatiegestuurde (keten) analyses en Diepgaand Administratief Toezicht (DAT). De analyses geven een gestructureerd en integraal beeld van de problematiek en geven richting aan vervolginventies, ook voor gemeentes en andere ketenpartners.

HRM

De ODA is verantwoordelijk voor de stelseltaak HRM. Vanuit een coördinerende rol vertegenwoordigt zij de HR-expertgroep, bestaande uit 6 HR-adviseurs en een arbeidsjurist. De HR-expertgroep houdt zich bezig met gezamenlijke HR-thema's. Deze zijn gerelateerd aan het gezamenlijk arbeidsvoorwaardenreglement, de cao en de medezeggenschap. De HR-expertgroep richt zich met name op kennisdeling. In 2024 ging het hier met name over het opvolgen van het HR21 functiewaarderingssysteem en de aanpassingen wat betreft reiskosten. Daarnaast hebben we een bijdrage geleverd aan arbeidsmarktcommunicatie in samenwerking met het Gelders Stelsel.

Bestuurlijk & juridisch

De expertgroep adviseert de directeuren over diverse thema's waaronder:

- Voorbereiding bestuurlijke besluitvorming.
- Aanpassing mandaatregeling als gevolg van de Omgevingswet.
- Vereenvoudiging van procedures.
- Samenwerking taskforce Omgevingswet.

BSBm

De bevoegdheid voor de BSBm is toebedeeld aan de directeuren van de omgevingsdiensten en wordt uitgevoerd door boa's. Binnen het stelsel was tot halverwege 2021 de coördinatie van de uitvoering van de BSBm's en het aanspreekpunt voor het OM belegd bij Omgevingsdienst Noord-Veluwe. Met het vertrek van de toenmalige directeur is deze taak overgedragen aan de directeur van de ODA, de uitvoering blijft bij Noord-Veluwe.

Wat heeft het gekost

Voor een toelichting verwijzen wij u naar het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Overzicht baten en lasten

(x € 1.000)	Begroot 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 4 Stelseltaken	80	373	-293	122	432	-310
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen						
Overhead			0			
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien			0			
Saldo van baten en lasten	80	373	-293	122	432	-310

5. Overige activiteiten en projecten

Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP)

Eind 2022 is mede als gevolg van de resultaten uit de commissie Van Aartsen gestart met het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP). Diverse werkgroepen zijn opgestart vanuit zes pijlers. Een onderdeel hiervan is het opstellen van robuustheidscriteria geweest. De ODA moest net als iedere omgevingsdienst voor 1 april 2024 een plan van aanpak indienen hoe en hoever de ODA voor 1 januari 2026 gaat voldoen aan deze robuustheidscriteria. Eind september is er een reactie vanuit het ministerie van IenW geweest dat we met name op het gebied van robuustheid niet goed scoren. Tot 1 april 2026 moeten we halfjaarlijks rapporteren hoe het gaat met de verbeterplannen hierin (waaronder ook de opties voor een fusie). Na 1 april 2026 moet er een eindrapportage ingediend worden.

Huisvesting

Huisvesting was de laatste jaren een groot knelpunt aan het worden. De ODA is vanaf de start in 2013 namelijk jaarlijks gegroeid. Deels komt dat doordat er meer taken ingebracht worden of meer advies gevraagd wordt door de partners. Deels ook door overheveling van taken. Bijvoorbeeld door wijziging van bevoegd gezag zoals bij de invoering van de Omgevingswet. Gevolg hiervan is dat de ODA meer werkplekken nodig heeft en naar aanleiding daarvan gaat verhuizen naar het Hanzepand in Doetinchem. Dit zal ergens in het voorjaar van 2025 plaatsvinden.

Visitatie

Op 30 en 31 oktober is de ODA bezocht door een visitatiecommissie om te kijken hoe en met welke middelen de ODA haar werk doet. De visitatie is onderdeel van het IBP en heeft inmiddels bij iedere omgevingsdienst in Nederland plaatsgevonden. Inmiddels zijn de

resultaten van de visitatie door de commissie gerapporteerd. In het rapport worden de volgende sterke punten van de ODA genoemd:

- De ODA heeft bevlogen, competente en loyale medewerkers.
- Binnen de ODA heerst een pragmatische cultuur.
- De partners zijn tevreden over de inhoudelijke kwaliteit op dossierniveau.
- Er zijn een aantal belangrijks stappen gezet voor de doorontwikkeling van de organisatie.

Er zijn ook aanbevelingen gedaan:

- Kijk kritisch naar de organisatieprocessen (onder meer het vastleggen van gegevens, projectmatig werken, datakwaliteit en actualisatie vergunningen vragen aandacht).
- Benut het momentum voor verandering. Er zijn landelijk een aantal ontwikkelingen gaande, extern is er sprake van een sterk veranderende omgeving. Het IBP heeft een ontwikkelingsrichting opgeleverd, de staatssecretaris heeft aangegeven dat actie daarop moet worden ondernomen.
- Breng meer structuur aan in de organisatie en leg zaken beter vast.
- Prioriteer en stuur scherper (onder meer door meer projectmatig te werken).
- ODA, bestuur en ambtelijk opdrachtgevers kunnen beter samenwerken (breng elkaar in positie).
- ODA en bestuur zouden intensiever met elkaar in gesprek moeten zijn over de ontwikkeling van de ODA van uitvoeringsdienst naar omgevingsdienst. Benut hierbij de Omgevings- en Risicoanalyse. Over de risicoanalyse zegt de commissie het volgende:
 - ODA heeft recent het initiatief genomen om de bestaande risicoanalyse door te ontwikkelen. Onder andere de komst van de Omgevingswet is daar aanleiding voor geweest. De commissie ziet een mooie gedegen opzet en is van mening dat de nieuwe risicoanalyse veel potentie heeft.
 - De uitkomsten van de doorontwikkelde risicoanalyse kunnen, mede door de opzet, ervoor zorgen dat een goed beeld ontstaat over de omvang en kwaliteit die ODA zou moeten hebben gelet op aard en omvang van het werkgebied. De commissie ziet een mismatch tussen de aard en het aantal bedrijven en de omvang van ODA. De bovengemiddelde aanwezigheid van maakindustrie met bijbehorende milieubelastende activiteiten rechtvaardigen een steviger bezetting op de VTH-taken.

Omgevingswet

De Omgevingswet is in 2024 van kracht geworden en dit heeft gevolgen voor werkprocessen en normering van de producten en diensten die we leveren. We zijn nu bezig om de processen te monitoren en nieuwe normen te gaan vaststellen. Wat tot nu toe opvalt is dat het aantal ingediende aanvragen redelijk beperkt is en dat de invoering wel leidt tot veel extra zoekwerk vanwege de veranderde wet- en regelgeving. Gelukkig zijn grote knelpunten, dankzij een goede voorbereiding samen met onze partners, tot nu toe uitgebleven.

Archiefbeheer

Naast het reguliere werk, zoals het verwerken van door collega-milieuableidaren aangevraagde milieudossiers, zijn er bij de ODA in 2024 verdere verbeteringen doorgevoerd op het gebied van informatiebeheer. Zo is het project Optimalisatie OneGov opgestart om het archiefbeheersysteem te verbeteren. Hierdoor wordt automatisch archiveren mogelijk, waarbij op basis van zaaktypen en resultaten uit het VTH-systeem de bewaartermijn automatisch wordt berekend aan de hand van de VNG-selectielijst. Daarnaast richt het project, dat begin 2025 wordt afgerond, zich op het verbeteren van de vindbaarheid van relevante informatie op basis van inrichtingsadressen. Ook is er een nieuwe applicatie geïmplementeerd die documentvergaring, het maken van collecties en anonimisatie integreert binnen één platform. Deze verbeteringen vormen de voorbereiding op het mandaatbesluit om de taak van archivering onder te brengen bij de ODA. De streefdatum voor inwerkingtreding van dit besluit is vastgesteld op 1 juli 2025.

Wat heeft het gekost

Voor een toelichting verwijzen wij u naar het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Overzicht baten en lasten						
(x € 1.000)	Begroot 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 5 Toezicht en Handhaving	3	0	3	903	0	903
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen						
Overhead			0			
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien						
Saldo van baten en lasten	3	0	3	903	0	903

< Financiële uitkomsten >

Financiële resultaten

De ODA verkrijgt haar inkomsten hoofdzakelijk uit bijdragen van de deelnemende partners. Daarnaast kan zij opbrengsten verkrijgen buiten de deelnemende partners.

Onderstaand de financiële resultaten over 2024.

Omschrijving (x € 1.000)		2023 Realisatie	2024 Begroting	2024 Realisatie
Lasten				
1	Personele kosten/Inhuur en diensten derden	8.488	8.334	10.071
2	Organisatiekosten	916	938	1.357
3	Organisatieontwikkeling en SPP	92	116	0
4	Bovenregionale taken	283	373	432
5	Organisatieondersteuning	649	706	706
6	Algemene lasten	0	78	0
Totaal lasten		10.428	10.544	12.566
Baten				
21	Bijdragen van derden	690	83	1.068
25	Bijdragen deelnemers	10.186	10.461	11.400
Totaal baten		10.876	10.544	12.468
Resultaat reguliere bedrijfsvoering		448	0	-98
Verrekening resultaat				
26	Verrekening met deelnemers rekeningsaldo			
27	Bijdrage/Onttrekking algemene reserve			0
Gerealiseerd resultaat		448	0	-98

Het was voor de ODA een bewogen jaar vanwege het Interbestuurlijk programma Versterking VTH. Dit vraagt veel van de organisatie en onze mensen. Ondanks de druk van het IPB zien we een toenemende vraag naar onze dienstverlening en producten en dat is mooi. Tegelijkertijd hebben we dit jaar te maken gehad met de invoering van de Omgevingswet. In toenemende mate zien we ook dat het heel moeilijk is om geschikte mensen te vinden. In combinatie met meer uitval door ziekte richting het einde van het jaar neemt de gevoelde werkdruk dan verder toe. Ten opzichte van vorig jaar hebben we meer een beroep moeten doen op inhuur om werk weg te zetten.

De stijgende vraag van de gemeenten en onze omgeving zorgen voor stijgende lasten, die grotendeels door de baten gedekt worden. Ook hebben we dit jaar een hoger ziekteverzuim met een aantal langdurige zieken. Dit zorgt voor een negatief resultaat van € 98.000. Voor een nadere toelichting op de verschillende onderdelen wordt verwezen naar de toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening.

Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de ODA. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen achterwege gelaten.

De volgende paragrafen worden achtereenvolgens behandeld:

1. Bedrijfsvoering
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Financiering
4. Onderhoud kapitaalgoederen

Bedrijfsvoering

I-GO

De provincie heeft medio 2015 het initiatief genomen de informatievoorziening van, door en tussen de (toen nog) zeven omgevingsdiensten en de provincie te verbeteren. Dit is gebeurd door de ontwikkeling van een centrale informatievoorziening (I-GO). Inmiddels is I-GO in de beheerfase beland.

Formatie en personeel

Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van het aantal fte's van de ODA tot en met 31 december 2024.

31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
70,6 fte	75,56 fte	80,31 fte	89,5 fte	103,7 fte

De arbeidsmarkt is krap. Dat geldt ook voor het vakgebied milieu. In het laatste onderzoek van het UWV is terug te zien hoe kansrijk een carrière in de milieubranche is. Tegelijkertijd is het aantal opleidingen dat zorgt voor nieuwe aanwas schaars. De kans op uitstroom van medewerkers is groter vanwege het grote (financieel aantrekkelijke) aanbod van banen

buiten de overheid. Ook de ODA heeft dit jaar te maken gehad met een grotere instroom dan voorgaande jaren. De vacatures die ontstaan zijn met moeite in te vullen. Daarom is er gezocht naar creatieve mogelijkheden om te kunnen blijven voldoen aan de vraag van onze partners. Een van de voorbeelden is het zelf opleiden van medewerkers. De werkprocessen worden continu opnieuw tegen het licht gehouden zodat (her)organisatie leidt tot het optimaal benutten van ieders capaciteit(en).

Daarnaast zien we dat extra opdrachten vanuit de partners, met name op het gebied van specialisme een beroep doen op capaciteit. Om hierin te blijven voorzien is er extra capaciteit aangetrokken.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage over 2024 is 7,9%. Dat is een behoorlijke toename ten opzichte van voorgaande jaren. Dit komt vooral door de toename van het aantal langdurig zieke werknemers.

P&O: kwaliteitscriteria en e-portfolio

ODA is in 2024 invulling blijven geven aan de KC 2.3. Voor de taken die de ODA uitvoert voor de partners is zij robuust. Dat houdt in dat aan de eisen die de KC 2.3. stelt wordt voldaan door:

- a. voldoende medewerkers in dienst te hebben die voldoen aan de KC 2.3. die gelden voor het betreffende deskundigheidsgebied;
- b. door samenwerking met andere diensten uit het Gelders Stelsel;
- c. externe partijen (inhuur).

Arbobeleid

Sinds 2022 heeft de ODA een extern arbo-adviseur die ODA ondersteund bij het uitwerken van een spoorboekje voor het plan van aanpak van de eerder uitgevoerde RI&E. Dit kreeg in 2024 een vervolg. Met de terugkeer van medewerkers naar de kantoorwerkplek in de gemeente Bronckhorst neemt ook de druk op de kantoorruimte toe. In 2024 is besloten dat we in 2025 gaan verhuizen naar Doetinchem.

Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) ondersteunende diensten
Onderstaande partners verrichten voor ons de volgende ondersteunende diensten.

Partner	Ondersteunende dienst
Berkelland	Financiële administratie
Bronckhorst	Facilitaire zaken en huisvesting
Doetinchem	Informatisering en automatisering inclusief archief
Lochem	Personeels- en salarisadministratie

Om het verwachtingspatroon van de te leveren en te ontvangen diensten op elkaar af te stemmen, zijn hiervoor DVO's afgesloten.

Financiële rechtmatigheid

In dit stuk is de analyse op de begrotingsafwijkingen en daarmee de begrotingsrechtmatigheid te lezen. De verantwoordingsgrens van de rechtmatigheid is vastgesteld op 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee € 395.760. In deze paragraaf worden echter afwijkingen van boven de € 100.000 gepresenteerd.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Op grond van artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet zijn alle begrotingsoverschrijdingen op lasten (en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van de vraag of de

begrotingsonrechtmatigheden meetellen in het rechtmatigheidsoordeel van de externe accountant zijn de criteria 'passend binnen het door het bestuur uitgezette beleid', 'sprake van compensatie door direct gerelateerde opbrengsten', 'open-einde-regelingen' en 'overschrijding geconstateerd vóór of na verantwoordingsjaar' van belang. Uit analyse blijkt bij twee van de vijf programma's dat de lasten lager waren dan begroot of gelijk aan de begroting, dus formeel rechtmatig zijn. De overschrijdingen van de lasten van Programma 4 Stelsentaken vallen onder de toelichtingsgrens. De overschrijding op de resterende programma's 2 en 3 worden onder dit overzicht toegelicht. Daarnaast gaan we met een toelichting in op de stijgende lasten binnen de overhead.

Overzicht baten en lasten

(x € 1.000)	Begroot 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 2 Toezicht en Handhaving	5.788	3.550	2.238	5.692	3.804	1.888
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen			0			
Overhead		1.755	-1.755		2.291	-2.291
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien		43	-43		0	0
Saldo van baten en lasten	5.788	5.347	440	5.692	6.095	-404

De overschrijding van de lasten (€ 254.000) binnen Toezicht en Handhaving. komt voornamelijk voort uit stijgende personeelslasten. Dit zit voor een groot gedeelte in inhuurkosten. We zien dat we een aantal langdurig zieken hebben, waardoor we meer moeten inhuren. Daarnaast zijn we met nieuwe mensen aan het voorsorteren op mensen die (vanwege hun pensioengerechtigde leeftijd) zullen vertrekken. Tegenover de hogere kosten staan ook hogere baten n.a.v. de werkvraag die onze partners aan ons stelt. Er is hier dus sprake van compensatie door direct gerelateerde opbrengsten. De conclusie is dan ook onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel.

Daarnaast hebben we een aantal specialisten intern kunnen werven. Tegenover de hogere kosten staan ook hogere baten (€ 1.353.000) naar aanleiding van de werkvraag die onze partners aan ons stelt. Er is hier dus sprake van compensatie door direct gerelateerde opbrengsten. De conclusie is dan ook onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel.

Overhead

(x € 1.000)	Begroting 2024	Realisatie 2024	Saldo
Personeelskosten management en staf	1.443	2.120	-677
Organisatiekosten	938	1.357	-419
Inhuur organisatieontwikkeling	116	0	116
Organisatieondersteuning	706	706	0
Overig			
Totaal	3.203	4.182	-979

De personele kosten en inhuur diensten derden bestaan uit de kosten van eigen personeel en de capaciteit van derden die wordt ingehuurd. De stijging zit voornamelijk in inhuurlasten op gebied van IT en data-ontwikkeling. De lasten hiervan worden gedragen door SPUK IPB en de baten hiervan vallen onder Programma 5 Overige activiteiten en projecten. Daarnaast is een gedeelte van de lasten toe te wijzen onder de andere verschillende programma's omdat de overheadkosten ter ondersteuning zijn van de werkinhoudelijke programma's.

Tot slot zijn de organisatiekosten aanzienlijk hoger dan begroot. Het grootste gedeelte is toe te schrijven aan reserveringskosten voor verlofdagen. De spaarverlofvoorziening gaan we vanaf de begrotingswijziging 2025 meenemen. Tevens zijn er kosten gemaakt voor de werving en selectie van de directeur en de inhuur van projectconsultancy voor de risicomodule

Overzicht baten en lasten

(x € 1.000)	Begroot 2024			Realisatie 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 3 Advies	2.266	1.575	691	3.619	2.617	1.002
Overzicht						
Algemene dekkingsmiddelen			0			
Overhead		741	-741		968	-968
Heffing vennootschapsbelasting						
Onvoorzien		18	-18		0	0
Saldo van baten en lasten	2.266	2.334	-68	3.619	3.584	35

De overschrijding van de lasten (€ 1.002.000) binnen Advies komt voornamelijk voort uit stijgende personeelslasten. Dit zit voor een groot gedeelte in inhuurkosten. We zien dat het lastig is om (de juiste) mensen te vinden voor advies. Om aan de stijgende vraag te kunnen voldoen zijn we dus genoodzaakt geweest om expertise in te huren.

De overige afwijkingen worden onder de volgende tabel toegelicht.

Overzicht van baten en lasten per taakveld

(x € 1.000)		Begroting 2024		Realisatie 2024		Begroting realisatie
	Taakveld	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.407	1.765	2.133	1.531	-40
Programma 2 Toezicht en Handhaving	7.4 Milieubeheer	5.788	3.550	5.692	3.804	-350
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.266	1.575	3.619	2.617	311
Programma 4 Stelseltaak	7.4 Milieubeheer	80	373	122	432	-17
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	3	0	903	-	900
Overzichten						
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning	-	3.203	-	4.182	-979
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury	-	0	-	-	0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten	-	78	-	0	78
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		10.544	10.544	12.468	12.566	-98
Bijdrage deelnemers in het tekort 2023				0		
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves					0	
Resultaat		10.544	10.544	12.468	12.566	-98

- Binnen Programma 1 liggen de lasten € 234.000 lager dan de begroting. Dit heeft te maken met lagere personeelslasten binnen team Vergunningverlening. Ook de baten blijven wat achter op begroting.
- Binnen Programma 2 zijn de lasten €254.000 boven de begroting. Dit komt door hogere personeelslasten en inhuurkosten. Hier tegenover staan ook hogere baten dan begroot. Dit komt vanuit de stijgende aanvraag vanuit de gemeenten.
- Binnen Programma 3 is er een forse overschrijding in zowel de baten (€ 1.353.000), alsmede de lasten (€ 1.002.000), vanwege de stijgende vraag in specialistische adviezen. Om op korte termijn aan deze vraag te kunnen voldoen is deze expertise voornamelijk ingehuurd.
- Binnen Programma 5 is een duidelijke overschrijding in de baten van € 900.000. Dit komt voornamelijk door de ontvangen bedragen voor de specifieke uitkeringen IPB VTH en energietoezicht. Omdat de omvang van de uren en daarmee de opbrengsten vanuit de uitkeringen vooraf lastig te bepalen is, zijn deze bedragen niet opgenomen in de begroting. De lasten horende bij programma 5 zitten voornamelijk in de overhead. Vandaar dat hier ook een duidelijke stijging van de lasten zichtbaar is.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium gaat over de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden hebben betrekking op aspecten zoals doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur. De overdrachten van onder andere subsidies en uitkeringen zijn bijvoorbeeld aan bepaalde voorwaarden verbonden. Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid.

Binnen dit criterium is er geen onrechtmatigheid vastgesteld.

Het actuele M&O-beleid is op dit moment opgesteld en moet nog door het bestuur worden vastgesteld.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De wereld om ons heen verandert continu. Dat betekent dat er altijd ontwikkelingen zijn waar geen rekening mee is gehouden. Deze ontwikkelingen kunnen de ODA geld kosten. Het is daarom verstandig financiële middelen te reserveren voor eventuele tegenvallers. Hoeveel we moeten reserveren hangt af van de risico's die we lopen. Het Algemeen Bestuur van de ODA heeft in november 2015 een notitie vastgesteld waarin de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit zijn bepaald. Overigens merken we dat het benoemen van de risico's al helpt bij het beperken van de gevolgen. We letten meer op de mogelijke risico's en proberen eerder in te grijpen.

Definities

Hieronder worden de begrippen weerstandscapaciteit, risico en weerstandsvermogen gedefinieerd. Voor de begrippen bestaan soms meerdere definities. Er is steeds gekozen voor de definitie die het meest algemeen in gebruik is of die het beste bij de ODA past.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de ODA beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden. Het gaat om die posten waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zoals de algemene reserve. Onderscheid wordt gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit die de organisatie heeft om eenmalige tegenvallers op te vangen. Onder structurele weerstandscapaciteit verstaan we middelen die permanent inzetbaar zijn om structurele tegenvallers op te vangen.

Risico

Een risico is een onzekere en ongewenste gebeurtenis die een nadelig effect kan hebben op de ODA, de doelen die zijn gesteld of de financiële positie van de ODA.

Weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit noemen we 'weerstandsvermogen'. Het weerstandsvermogen is toereikend wanneer financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Anders gezegd, het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie van een organisatie is. Door voldoende aandacht aan het weerstandsvermogen te besteden, kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigingen of een hogere bijdrage van de deelnemers.

Om het weerstandsvermogen objectiever te kunnen beoordelen is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) een waarderingstabel ontwikkeld:

Waarderings-cijfer	Ratio weerstands-vermogen	Betekenis
A	Groter dan 2,0	Uitstekend
B	Groter dan 1,4 maar kleiner dan 2,0	Ruim voldoende
C	Groter dan 1,0 maar kleiner dan 1,4	Voldoende
D	Groter dan 0,8 maar kleiner dan 1,0	Matig
E	Groter dan 0,6 maar kleiner dan 0,8	Onvoldoende
F	Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

Bepaling weerstandscapaciteit ODA

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, op te vangen. Binnen de ODA is de beschikbare weerstandscapaciteit aan de hand van twee posten berekend:

- Post algemene lasten/onvoorzien (structurele weerstandscapaciteit, begroting 2024: € 78.000).
- Algemene reserve (incidentele weerstandscapaciteit, stand 31-12-2024: € 165.000).

Welk bedrag is er met de risico's gemoeid?

Om tot een waardering van een risico te komen moeten de (financiële) gevolgen/impact van een risico worden geschat. Vaak is niet exact aan te geven wat de omvang van een risico in financiële zin zal zijn. Daarom maken we gebruik van onderstaande tabel:

Klasse	Omvang
1	€ 0 - € 25.000
2	€ 25.000 - € 75.000
3	€ 75.000 - € 200.000
4	€ 200.000 - € 500.000
5	> € 500.000

Hoe groot is de kans dat het risico zich voordoet?

Voor elk risico is een inschatting gemaakt van de kans dat zich een risico voordoet.

Daarbij is gebruik gemaakt van de volgende kansklasse-indeling:

Klasse	Waarschijnlijkheid	Kans	Referentiebeeld
1	Zeer klein	10%	1 keer per 10 jaar of >
2	Klein	30%	1 keer per 5-10 jaar
3	Gemiddeld	50%	1 keer per 2-5 jaar
4	Groot	70%	1 keer per 1-2 jaar
5	Zeer groot	90%	1 keer per jaar of <

Gekozen uitgangspunten voor inventarisatie van de risico's

Afspraken dienstverleningsovereenkomsten

Met de deelnemers worden voor de taakuitoefening over en weer afspraken gemaakt over de dienstverlening en de informatievoorziening. Afwijkende situaties per deelnemer kunnen de efficiëncydoelstellingen onder druk zetten of kunnen leiden tot te weinig werk per medewerker. Het is ook van belang de afspraken met de andere omgevingsdiensten juridisch goed te verankeren. Het risico bestaat uit dat er meer uren nodig zijn om de taken uit te voeren waardoor minder vraag naar producten ontstaat dan verwacht. Door regelmatig overleg met de partners wordt de kans dat het risico zich voordoet verkleind. Het risico schatten we op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Taakuitvoering

Hieronder verstaan we het risico van aansprakelijkheidsstelling bij de reguliere taakuitoefening. Hiervoor zijn de gebruikelijke aansprakelijkheidsverzekeringen gesloten. Het restrisico bestaat uit het betalen van schadevergoedingen waarbij het eigen risico voor de ODA blijft. We schatten de omvang op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (zeer klein).

Deelnemers treden uit de gemeenschappelijke regeling

Mocht een van de deelnemers de keuze maken om uit de gemeenschappelijke regeling te treden, dan zal dit een groot (financieel) effect kunnen hebben op de ODA. We schatten de omvang op € 1.000.000 en de kans dat zicht dit voordoet op 10% (zeer klein).

Calamiteit bij bedrijf

De ODA kan het verwijt krijgen niet goed te hebben gehandeld, nalatig te zijn geweest of onvoldoende te hebben gecommuniceerd tijdens of na een calamiteit. Ook is het mogelijk dat de ODA het verwijt krijgt dat ze vooraf (dus voordat de calamiteit plaatsvond) niet goed heeft gehandeld. Het vertrouwen in de ODA bij opdrachtgevers en burgers neemt af. Je krijgt te maken met schadeclaims en negatieve pers. Voor de financiële consequenties zie de taakuitvoering. Als beheersingsmaatregel stellen we hier tegenover het opstellen van een communicatieplan/protocol hoe te handelen bij calamiteiten, praktijksituaties simuleren, kwaliteitsborging producten en kennis blijven delen binnen omgevingsdiensten en met de partners. Het (rest)risico schatten we daarmee op nihil.

Rechtmatigheid

Het niet voldoen aan de rechtmatigheidseisen kan leiden tot juridische procedures en claims. De ODA wordt geacht rechtmatig, dat wil zeggen overeenkomstig wet- en regelgeving te handelen en moet daarin de opdrachtgevers adviseren. Het onvoldoende rechtmatig functioneren doet afbreuk aan het imago en het vertrouwen in de ODA. Bovendien vormt het rechtmatigheidsaspect onderdeel van de interne controle. We schatten het (rest)risico op nihil.

Bezuinigingen bij de deelnemers

Het risico is dat het Rijk bezuinigt op provinciale en gemeentelijke uitkeringen (Provinciefonds /Gemeentefonds) en/of dat de partner zelf bezuinigingsmaatregelen doorvoert. Voor de ODA bestaat het risico dat provincie en gemeenten een deel van de rijks- of eigen bezuinigingen

afwentelen op de ODA. In de eind 2016 vastgestelde verreken-systeematiek zijn onder meer afspraken gemaakt hoe we met tekorten omgaan wanneer deze worden veroorzaakt door bezuinigingen bij de partner. Ondanks deze afspraken schatten we het risico op € 250.000 (klasse 4) en de kans dat het zich voordoet op 20% (klein), maar schatten we de kans wel iets hoger in dan voorgaande jaren, vanwege het ravijnjaar.

Loon- en prijsontwikkelingen

Aan het einde van 2023 is een nieuwe cao vastgesteld wat zal resulteren in loonstijgingen voor 2024 en 2025: in totaal 6%. De daadwerkelijke verhoging bleef hiermee binnen het gestelde risico. Het risico hebben we ingeschat op € 150.000 (klasse 3) en de kans dat het zich voordoet op 50% (gemiddeld).

Eigen risico voor werknemersverzekeringen

De ODA is eigenrisicodragers voor de ziektewet, WW en premie-differentiatie voor WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeids-gehandicapten). De ODA betaalt het eigen risico en de premie-differentiatie indien een medewerker ziek, verplicht uit dienst gaat of in de WGA komt. We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Ziekteverzuim

De ODA werkt met een norm aan productie-uren van 1.350. Omgerekend is dit 72% naar beschikbare uren. Indien het ziekteverzuim te hoog is, denk bijvoorbeeld aan de medewerkers die werkzaam zijn binnen het primaire proces, zet dat de productieve norm onder druk en daardoor de opbrengsten. We schatten het risico op € 70.000 (klasse 2) en de kans dat dit zich voordoet op 50% (gemiddeld). Het ziekteverzuim van de ODA over 2024 bedraagt 7,9%. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde voor openbaar bestuur en overheidsdiensten (circa 5,0%; bron CBS). Wel stellen we vast dat het ziektepercentage vooral zichtbaar is in het primaire proces.

Werkkostenregeling

Op 1 januari 2015 is de werkkostenregeling in werking getreden. Deze regeling begrenst het maximaal te besteden bedrag aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen voor de werknemers. Boven de vrije ruimte is loonbelasting in de vorm van een eindheffing van 80% verschuldigd. Deze regeling kan financiële gevolgen hebben voor de loonkosten. We gaan daar vooralsnog niet van uit. We schatten het risico in op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (gemiddeld).

Btw

Het plafond van het btw-compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals deze volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds. Het plafond wordt aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met onttrekkingen of toevoegingen aan het BCF. Als het plafond wordt overschreden, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds. Het risico is dat de gemeenten deze overschrijding (deels) gaan afwentelen op de ODA en daardoor minder producten gaan afnemen. Vooralsnog schatten we dit risico op nihil.

Vennootschapsbelastingplicht

Met ingang van 1 januari 2016 worden ook de lokale overheden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Dit geldt in beginsel ook voor de gemeenschappelijke regelingen zoals de ODA. In 2016 zijn door de omgevingsdiensten afspraken gemaakt met de Belastingdienst. De inschatting is dat de kans dat ODA vennootschapsbelasting moet betalen zeer klein is.

Productenboek

Het risico is dat de gehanteerde normen in het productenboek afwijken af van de werkelijkheid, waardoor de kosten per product hoger of lager zijn dan vooraf verwacht. Het is zaak de normen regelmatig te toetsen en bij te stellen waar nodig. In 2019 had de ODA een behoorlijk tekort.

In 2020 hebben we een tijdschrijfanalyse uitgevoerd. Aan de hand hiervan bleek dat de productvergoeding voor specialistische ondersteuning onvoldoende kostendekkend was en zijn daarop de normen aangepast. We schatten het risico van onvoldoende dekking op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Automatisering

Het risico is productieverlies door uitval en reparatie van de verschillende systemen waardoor meer uren noodzakelijk zijn om de taken te verrichten dan waarmee rekening is gehouden. We schatten het risico op € 12.500 (klasse 1) en de kans dat zich dit voordoet op 50% (gemiddeld).

Aanbestedingen

Het risico is dat aanbestedingen niet worden uitgevoerd volgens vastgesteld (Europees en ODA) inkoop- en aanbestedingsbeleid waardoor financiële middelen nodig zijn voor rechtszaken en de consequenties van deze rechtszaken. We schatten het risico op € 137.500 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 10% (klein).

Outputmodel (medewerkers)

Het outputmodel vanaf 2017 vergt een geheel andere strategie in de bedrijfsvoering dan we tot dusverre gewend zijn. De ODA wordt tot op zekere hoogte afhankelijk van de vraag van onze klanten (lees: de partners). Ook voor de medewerkers betekent dit een omslag. We zullen hiermee ervaring moeten opdoen.

Het beleid van onze partners kan leiden tot meer of minder vraag naar producten, incidenteel maar wellicht ook structureel. Het zal niet altijd vanzelfsprekend zijn dat de vraag naar de (soort) producten overeenkomt met de beschikbare capaciteit. We zullen daarop tijdig moeten inspelen. De strategische personeelsplanning die regelmatig bijgesteld wordt, kan ons daarbij uitstekend van dienst zijn. We schatten het risico op € 50.000 (klasse 2) en de kans dat zich dit voordoet op 30% (klein).

Gelders Stelsel

Er is een verbeterplan opgesteld op basis van de uitgevoerde evaluatie van het Gelders Stelsel. De mogelijke maatregelen zijn niet door-gerekend qua geld. Mogelijk kunnen een aantal maatregelen leiden tot extra kosten voor de ODA. We schatten het risico op € 12.500 en de kans dat zich dit voordoet op 70% (groot).

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet kan tot een andere taakverdeling tussen gemeenten, provincie en de ODA leiden. Het is zowel mogelijk dat dit tot meer als tot minder taken voor de ODA leidt die in de begroting zo mogelijk worden meegeraamd. Het risico schatten we daarom op nihil.

Datalekken

Iedereen heeft recht op eerbiediging en bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en een zorgvuldige omgang met zijn persoonsgegevens. De regels hiervoor zijn vastgelegd in de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Hierin staat dat persoonsgegevens moeten worden beveiligd tegen verlies en tegen onrechtmatige verwerking. Een datalek moet worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens als het leidt tot een aanzienlijke kans op ernstige nadelige gevolgen voor de bescherming van persoonsgegevens, of als het ernstige nadelige gevolgen heeft voor de bescherming van persoonsgegevens. Het datalek moet daarnaast ook worden gemeld aan de betrokkene indien het waarschijnlijk ongunstige gevolgen zal hebben voor diens persoonlijke levenssfeer. Bij overtreding van de meldplicht datalekken uit de Wbp kan de Autoriteit Persoonsgegevens een bestuurlijke boete opleggen. We schatten het risico op € 150.000 (klasse 3) en de kans dat zich dit voordoet op 20% (klein). Dit risico zien we wel als een stijgende risico over de aankomende jaren. Vandaar de aanpassing ten opzichte van vorig jaar. We zijn als organisatie steeds meer aan het bewegen naar een datagedreven organisatie, wat de kans op datalekken vergroot. We zijn als organisatie kritisch op onze manier van werken en met een data beveiligingsbeleid bezig.

Financieel effect van deze risico's

We willen het totale financiële effect van deze risico's weten. Dit hebben we nodig om vast te stellen of onze financiële buffer voldoende is. In de volgende tabel wordt het financieel effect berekend. Niet alle risico's komen tegelijk voor. Ook zijn de gevolgen van de risico's niet altijd maximaal. Het geld dat nodig is om de risico's op te kunnen vangen is daarom minder dan alle risico's bij elkaar opgeteld. Een praktische methode om het effect te berekenen is het maximale risico te vermenigvuldigen met de kans dat het risico zich voordoet. We noemen dit het kwantificeren van de risico's. In onderstaande tabel zijn de eerder genoemde risico's gekwantificeerd.

Risico's	Geschatte omvang	Geschatte kans in %	Financieel effect van de risico's
Afspraken dienstverleningsovereenkomsten	€ 50.000	30%	€ 15.000
Taakuitvoering	€ 12.500	10%	€ 1.250
Uittreden deelnemer gemeenschappelijke regeling	€1.000.000	10%	€100.000
Calamiteit bij bedrijf	nihil	0	€ 0
Rechtmatigheid	nihil	0	€ 0
Bezuinigingen bij de deelnemers	€ 250.000	20%	€ 50.000
Loon- en prijsontwikkelingen	€ 150.000	50%	€ 75.000
Eigen risico voor werknemersverzekeringen	€ 50.000	50%	€ 25.000
Ziekteverzuim	€ 70.000	50%	€ 35.000
Werkkostenregeling	€ 12.500	30%	€ 3.750
Btw	nihil		€ 0
Vennootschapsbelastingplicht	nihil		€ 0
Productenboek	€ 50.000	30%	€ 15.000
Automatisering	€ 12.500	50%	€ 6.250
Aanbestedingen	€ 137.500	10%	€ 13.750
Outputmodel	€ 50.000	30%	€ 15.000
Gelders Stelsel	€ 12.500	70%	€ 8.750
Omgevingswet	€ 0	0%	€ 0
Datalekken	€ 150.000	20%	€ 30.000
Totaal			€ 393.750

In de begroting is rekening gehouden met de kans dat een risico zich voordoet. Het gaat dan om de individuele risico's en de kans dat dit (individuele) risico zich periodiek voordoet. De kans dat alle risico's zich op enig moment tegelijkertijd voordoen is ons inziens aanzienlijk lager. Daarom hanteren we een dempingfactor van 0,5. Het totaal van de financiële risico's komt daardoor op € 196.875.

Weerstandsvermogen

Zoals hierboven begroot, hebben we de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 196.875. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 243.000 (per 31-12-2024 is € 165.000 van de Algemene Reserve vrij besteedbaar + het in de begroting 2024 beschikbare bedrag voor onvoorzien van € 78.000).

Gebruiken we de formule en waarderingstabel (zie hiervoor) dan ziet dit er als volgt uit:

Beschikbare weerstandscapaciteit

Ratio weerstandsvermogen = -----

Benodigde weerstandscapaciteit

In bedragen: € 243.000 / € 196.875 = 1,2

Waarderingcijfer: C

Betekenis: Voldoende

Uit de analyse blijkt dat het weerstandsvermogen op basis van de berekening die voor ligt voldoende is.

Kengetallen en ratio's

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten dient een aantal financiële kengetallen in de jaarrekening te worden opgenomen. Deze kengetallen dienen om een beter inzicht te bieden in de financiële positie van de ODA.

Het overzicht bevat de volgende kengetallen.

Kengetallen in %	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Jaarrekening 2024
1a. Netto schuldquote	-7	-2	-7
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-7	-2	-7
2. Solvabiliteitsratio	20	13	21
3.	0	0	0
4. Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
5. Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geven inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote is in balans; we hebben net zoveel uitbetalingen als schulden. De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODA in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het percentage is in 2024 positief en beter dan 2023. Dit hangt samen met positieve resultaten van 2023 en 2024. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De meeste verschillen zijn van incidentele aard. Zie hiervoor het overzicht van de incidentele baten en lasten als onderdeel van de jaarrekening.

Financiering

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) verplicht gemeenschappelijke regelingen richtlijnen vast te stellen voor het beheer van de geldstromen en de risico's die daaraan zijn verbonden. Hiervoor heeft het Algemeen Bestuur op 15 december 2016 een geactualiseerd treasurystatuut vastgesteld. De wijzigingen betreffen onder meer het opnemen van het in 2014 ingevoerde schatkist-bankieren en het schrappen van bepalingen die voor de ODA niet van toepassing zijn. Qua vormgeving is overgestapt van een beschrijvend statuut naar een artikelsgewijs opgebouwd treasurystatuut.

Treasuryfunctie

De uitvoering van de treasuryfunctie maakt deel uit van de ondersteunende financiële diensten die de gemeente Berkelland voor de ODA verricht.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan in welke mate in de financiering van investeringen mag worden voorzien in de vorm van kortlopende middelen. De kasgeldlimiet voor een gemeenschappelijke regeling volgens de Wet fido bedraagt 8,2% van het totaal van de primitieve begroting, voor 2024 is dit € 10.544.000. De kasgeldlimiet bedraagt dan € 864.608.

Tot nu toe heeft de ODA nog niet hoeven lenen. Aan de hand van de tijdige bevoorschotting worden de lopende activiteiten gefinancierd en is externe financiering niet nodig. Wel moet geconstateerd worden dat bij een behoorlijke toename van activiteiten zoals in het jaar 2018, er een financieringsprobleem kan ontstaan omdat er pas aan het einde van het jaar wordt afgerekend met de partners. In dat geval zal de ODA actie ondernemen om het financieringsprobleem op te pakken.

Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn aankopen die een meerjarig gebruik dienen en die we meestal aanduiden als investeringen. Artikel 3 van de financiële verordening bepaalt dat nieuwe investeringen in de begroting moeten worden vermeld.

Mocht de ODA met investeringen worden geconfronteerd dan hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen:

- hardware: 3 jaar
- software: 5 jaar
- dienstvervoermiddelen: 7 jaar

Overigens bepaalt de financiële verordening (artikel 6) dat materiële vaste activa met economische waarde annuïtair worden afgeschreven. In 2024 zijn er geen investeringen in kapitaalgoederen gedaan.

Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) is medio 2022 in werking getreden en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Ook is de Wet Elektronische Publicaties afgelopen zomer in werking getreden. De ODA is een project gestart om de wetten te implementeren in het systeem, en daarmee het primaire proces, van de omgevingsdienst. Ook is de ODA in gesprek met de deelnemers om, omwille van toegankelijkheid, meer en gericht stukken openbaar te maken.

Daarnaast heeft de ODA de wens om meer datagedreven en informatie-gestuurd te werken. We zijn gestart met het in kaart brengen van de informatiebehoefte/verplichting gezien vanuit de Omgevingswet en de Woo. Aan de hand hiervan bepalen we welk niveau van datavolwassenheid en dataorganisatie nodig is om in de behoefte te voorzien en om aan de verplichtingen van de Woo te voldoen. Aansluitend bepalen we wat nodig is om op het gewenste niveau te komen.

Vooralsnog is er nog geen inschatting te geven over de beoogde kwaliteit en aantal documenten. Dat komt omdat we samen met onze deelnemers nog geen keuzes gemaakt hebben over wat we openbaar gaan maken. Vanaf juli 2025 zullen we beginnen met het overnemen van de archieftaken van onze gemeenten.

< Jaarrekening 2024 >

Balans per 31 december 2024
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
Grondslag voorziening
Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording
Toelichting op de balans
WNT-verantwoording 2024
Overzicht van baten en lasten
Toelichting op overzicht van baten en lasten

Balans per 31 december 2024

ACTIVA

(x € 1.000)

	Ultimo 2023	Ultimo 2024
Vaste activa		
Financiele activa		
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2	2
Totaal vaste activa	2	2
Vlottende activa		
Voorraden		
- Onderhanden werk	0	0
	0	0
Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar		
- Vorderingen op openbare lichamen	1.335	1.694
- Rekening courant verhouding met het Rijk	1.783	579
	3.118	2.273
Liquide middelen		
- Banksaldi	6	5
	6	5
Overige vlottende activa		
- Overige vorderingen		
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voor financiering op uitkeringen met specifiek bestedingsdoel		
- Vooruitbetaalde bedragen	5	125
	5	125
Totaal vaste activa	3.129	2.403
Totaal activa	3.131	2.405

Balans per 31 december 2024

ACTIVA

(x € 1.000)

	Ultimo 2023	Ultimo 2024
Vaste passiva		
Eigenvermogen:		
- Algemene reserve	115	165
- Bestemmingsreserve	50	448
- Gerealiseerd resultaat	448	-97
Voorzieningen	201	279
Totaal vaste passiva	814	795
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
- Banksaldi		
- Crediteuren	1.185	410
- Overige schulden		
Overlopende passiva		
- De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	368	6
- Nog te betalen bedragen	764	1.194
Totaal vlottende passiva	2.317	1.610
Totaal activa	3.131	2.405
Aan natuurlijke of rechtspersonen verstrekte borg- en of garantiestellingen	0	0

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Deze jaarrekening is samengesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden als last genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar.

Balans

Activa

Vaste activa

Financiële activa

Waarborgsommen

Betreffen betaalde waarborgsommen voor geleasede dienstauto's.

Vlottende activa

Voorraden

Het onderhanden werk is gewaardeerd tegen reeds gemaakte uren maal het geldende uurtarief.

Overige vlottende activa

De overige vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Vaste passiva

Voorzieningen

De voorziening harmonisatietoelagen betreft een voorziening voor verplichtingen samenhangend met rechten van voormalig provinciale medewerkers. De voorziening is gevormd ter hoogte van verkregen gelden die voor de medewerkers wordt aangewend.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

Deze passiva worden tegen de nominale waarde opgenomen.

Resultaatbepaling

De exploitatielasten van de ODA bestaan hoofdzakelijk uit bedrijfsvoeringskosten. Er is geen sprake van een rechtstreeks risico voor de omgevingsdienst omdat de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling uiteindelijk garant staan voor de bijdragen aan de ODA. De verdeling van de kosten vindt plaats op basis van de in de begroting 2024 afgesproken verdeelsleutel: de (verwachte) afname van de partners per programma.

Grondslag voorziening

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd als er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, toch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een al bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, en ook de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet.
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals, met terugwerkende kracht, op 5 december 2024 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan het bestuur zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O-criterium is de nota M&O-beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV en ook onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 3% (zijnde € 395.760) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen.
 - Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Financiële activa

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (€ 2.000)

Het betreft hier betaalde waarborgsommen in het kader van lease van bedrijfsauto's.

Viottende activa

Voorraden

Onderhanden werk (€ 0)

Aangezien de onderhanden werk positie per jaareinde is verrekend met de deelnemers, maakt de 'onderhanden werk positie' in 2024 deel uit van de nog te ontvangen deelnemersbijdragen en is derhalve verantwoord onder de verantwoord onder de vorderingen op openbare lichamen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen (€ 1.694.000)

Het betreft vorderingen op enkele deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling, op andere omgevingsdiensten en de provincie.

Rekening-courantverhouding met het Rijk (€ 579.000)

Saldo tegoed op het ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren van € 579.000.

Liquide middelen

Banksaldi (€ 5.000)

Het banksaldo van de lopende rekening bij de BNG per 31 december 2024.

Drempelbedrag schatkistbankieren

Van de verplichting om overtollige middelen bij het Rijk aan te houden is een bepaald 'drempelbedrag' uitgezonderd. Dit drempelbedrag is voor de ODA € 1.000.000. Voor ieder kwartaal over 2024 dient te worden

toegelicht welk bedrag met inachtneming van het drempelbedrag door de ODA buiten 's Rijks schatkist is aangehouden. De ODA is in 2024 elk kwartaal onder het drempelbedrag gebleven. Hieronder wordt de specificatie per kwartaal weergegeven:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	52	68	54	70
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	948	932	94	930
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	9.373			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	9.373			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
Minimumbedrag	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		Kwartaal 1			
		Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4	
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	4.704	6.166	4.995	6.428
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	52	68	54	70

Drempelbedrag kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet zorgt ervoor dat er niet te veel kortlopende leningen worden aangetrokken. De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal van een openbaar lichaam mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. In 2024 is er in geen enkel kwartaal sprake geweest van een overschrijding.

De ruimte onder de limiet was voor:

1e kwartaal 2024	€ 2.380.000
2e kwartaal 2024	€ 3.742.000
3e kwartaal 2024	€ 3.069.000
4e kwartaal 2024	€ 2.371.000

Overige vlottende activa

Overige vorderingen (€ 0)

Per 31 december 2024 zijn er, buiten de vorderingen op openbare lichamen, geen andere vorderingen.

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel (€ 0)

Per 31 december 2024 staan er geen voorschotbedragen open.

Vooruitbetaalde bedragen (€ 125.000)

In 2024 zijn een aantal verzekeringspremies, abonnementen, licenties en andere kosten betaald, die betrekking hebben op het dienstjaar 2025. De lasten worden in 2025 in de exploitatie verantwoord.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve (€ 165.000)

Bestemmingsreserve (€ 448.000)

Omschrijving	Saldo 1-1-2024	Bestemmings- resultaat 2023	Toevoegingen	Onttrekingen	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	114.727	50.054	0	0	164.781
Gerealiseerd resultaat	448.054	-448.054			0
Bestemmingsreserve Omgevingswet	50.000				50.000
Bestemmingsreserve Huisvesting		398.000	0	0	398.000
Totaal	612.781	0	0	0	612.781

Toelichting

Algemene reserve (€ 165.000)

Het saldo van de algemene reserve bedroeg per 1 januari 2024 afgerond € 115.000. Ter versterking van het weerstandsvermogen is een deel van het voordelig resultaat van 2023, ter waarde van € 50.000, toegevoegd aan de reserve. Hierdoor is de reserve nu € 165.000.

Bestemmingsreserve (€ 448.000)

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2020 is besloten om van het resultaat € 100.000 te reserveren voor uitgestelde opleidingen en aanpassing van systematiek en systemen met het oog op de invoering van de Omgevingswet. Ter dekking van een deel van het nadelig resultaat van 2022 is € 50.000 onttrokken. Hierdoor is de reserve nu € 50.000. Daarnaast is bij het vaststellen van de jaarrekening 2023 besloten om € 398.000 beschikbaar te stellen voor (nieuwe) huisvesting.

Gerealiseerd resultaat (€ -97.000)

Het nadelig exploitatieresultaat over 2024 is € -97.000.

Voorzieningen

Verloop van de voorzieningen:

Omschrijving	Saldo 1-1-2024	Toevoegingen	Vrijgevallen	Aanwendungen	Saldo 31-12-2024
Voorziening harmonisatietoelagen	23.988		18.269		5.719
Voorziening verlof	0	5.402			5.402
Voorziening spaarverlof	177.128	90.763			267.891
Totaal	201.116	96.165	18.269	0	279.012

Toelichting

De provincie heeft in 2014 enkele rechtspositionele verplichtingen, waaronder de harmonisatietoelagen, afgekocht voor voormalige provinciale medewerkers die zijn overgegaan naar de ODA. De ODA heeft daarvoor in 2014 een bedrag van € 401.065 ontvangen. Voor harmonisatie van toeslagen resteert per 1 januari 2024 € 24.000. In 2024 is € 18.000 vrijgevallen. Per einde boekjaar is de voorziening € 6.000.

In 2024 heeft een medewerker uren afgezonderd voor pensioen. Hiervoor is een voorziening verlof gevormd van afgerond € 5.000. Vanaf 2022 kunnen medewerkers vakantie-uren sparen. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, is hier een voorziening voor gevormd. Per 1 januari 2024 was € 177.000 afgezonderd, in 2024 is daar € 90.00 aan toegevoegd. Hiermee is de voorziening eind 2024 € 268.000.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Crediteuren (€ 410.000)

De belangrijkste crediteuren per 31 december 2024:

Omschrijving	Bedrag
Digitale checklisten, licenties 2024/2025	€ 69.000
Omgevingsdienst Regio Nijmegen, omzet t/m dec. 24	€ 60.000
Gemeente Berkelland, financiële administratie + implementatie salarisadministratie	€ 46.000
DPA Cauberg-Huygens, verrekening controles 2024	€ 31.000
Data Dolphins BV, inhuur personeel nov. 2024	€ 21.000
Diverse kleine(re) crediteuren	€ 183.000
Totaal	€ 410.000

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkering met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren (€ 6.000)

Het gaat hierbij om de volgende voorschotbedragen:

Omschrijving	Saldo 1-1-2024	Toevoegingen	Aanwendingen	Saldo 31-12-2024
RvO, Ondersteuning energiebesparingsplicht F21	125.049	269.209	394.258	0
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, IB programma VTH E93	242.925	5.996	242.925	5.996
Totaal	367.974	275.205	637.183	5.996

Nog te betalen bedragen (€ 1.194.000)

Omschrijving	Bedrag
Belastingdienst, loonheffing december + maand 13 2024	€ 572.000
Belastingdienst, afdracht btw 4e kwartaal 2024	€ 260.000
ABP, premie december + maand 13 2024	€ 117.000
Gemeente Oost Gelre, afrekening 2024	€ 110.000
Diverse kleinere bedragen nog te betalen	€ 135.000
Totaal	€ 1.194.000

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Achterhoek heeft een huurverplichting voortvloeiend uit een 1-jarig huurcontract eindigend op 31 maart 2025 met een optie tot tijdelijke verlenging in verband met de verhuizing naar Doetinchem. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd. De verwachte huurlasten voor 2025 bedragen € 185.000 exclusief btw. Dit betreft de huurkosten voor Bronckhorst en het Hanzepand in Doetinchem.

WNT-verantwoording 2024

De WNT is van toepassing op de ODA. Het voor de ODA toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000. Dit betreft het algemeen WNT-bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2024

bedragen x € 1	P.G.M. van Oosterbosch
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in ft)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.778,49
Beloningen betaalbaar op termijn	18.186,24
<i>Subtotaal</i>	129.964,73
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	207.370,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	129.964,73
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023

bedragen x € 1	P.G.M. van Oosterbosch
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	106.977,84
Beloningen betaalbaar op termijn	17.365,92
<i>Subtotaal</i>	123.563,21
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	198.470,00
Bezoldiging	123.563,21

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Niet van toepassing.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Niet van toepassing.

Naam topfunctionaris	Functie
J.H.A van Oostrum	DB/AB vz
B.T.M. Porskamp	DB/AB
M. Eggink-Meuleman	DB/AB
S.L. Hiddinga	DB/AB
T.M.M. Kok	AB
H.G. Bulten	AB
G.J.M. Nijland	AB
G.E. Visser	AB
H.J.M. Verschure	AB
W.J.P. Pelgrom	AB
D.E. Vreugdenhil	AB

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100

Niet van toepassing.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

Niet van toepassing.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid Dagelijks Bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het Dagelijks Bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd.

Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het Algemeen Bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen van de ODA en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het Algemeen Bestuur op 5 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het Algemeen Bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 395.760.

Over- en overschrijding van baten of overschrijdingen van lasten/ investeringen zijn onrechtmatig als deze afwijkingen niet tijdig in de (bijgestelde) begroting zijn verwerkt. Onder tijdig wordt verstaan: afwijkingen van de (bijgestelde) begroting worden bij de jaarrekening gemeld en toegelicht. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

2 De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door het algemeen bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur kunnen afwijkingen die lager zijn dan deze grens in de paragraaf bedrijfsvoering worden vermeld.

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties tot stand zijn gekomen boven de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen² betreffen:

Begrotingscriterium (x € 1.000)	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander het bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€ 1.335
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties (veelal zijn dit ook getrouwe beeldfouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden)	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of overschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het bestuur zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 1.355
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 1.355
4. Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	€ 0
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering)	€
M&O criterium	
Geen bevindingen	
Totaal van onrechtmatigheden	€ 1.355

Het totaal van de onrechtmatigheden is € 1.355.000. Deze komen voort uit overschrijdingen binnen de lasten programma's zowel op de lasten, alsmede op de baten. De toelichting op deze overschrijdingen kunt u terugvinden in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Daarnaast is in de paragraaf Bedrijfsvoering op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de Commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het Dagelijks Bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Overzicht van baten en lasten

Baten en lasten per programma

Overzicht van baten en lasten per taakveld

(x € 1.000)

(x € 1.000)		Begroting 2024		Realisatie 2024		Begroting realisatie
	Taakveld	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.407	1.765	2.133	1.531	-40
Programma 2 Toezicht en Handhaving	7.4 Milieubeheer	5.788	3.550	5.692	3.804	-350
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.266	1.575	3.619	2.617	311
Programma 4 Stelseltaak	7.4 Milieubeheer	80	373	122	432	-17
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	3	0	903	-	900
Overzichten						
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning	-	3.203	-	4.182	-979
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasuary	-	0	-	-	0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten	-	78	-	0	78
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		10.544	10.544	12.468	12.566	-98
Bijdrage deelnemers in het tekort 2023				0		
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves					0	
Resultaat		10.544	10.544	12.468	12.566	-98

De baten en lasten over de programma's zijn op directe wijze toegerekend aan de hand van de directe kosten en opbrengsten per productgroep. De baten en lasten zijn weergegeven aan de hand van het format dat met de Gelderse Omgevingsdiensten onderling is afgesproken. Voor de toelichting op de programma's wordt verwezen naar de desbetreffende beleidshoofdstukken.

Baten en lasten naar kosten categorieën

Omschrijving (x € 1.000)	2023 Realisatie	2024 Begroting	2024 Realisatie
Lasten			
1 Personele kosten/Inhuur en diensten derden	8.488	8.334	10.071
2 Organisatiekosten	916	938	1.357
3 Organisatieontwikkeling en SPP	92	116	0
4 Bovenregionale taken	283	373	432
5 Organisatieondersteuning	649	706	706
6 Algemene lasten	0	78	0
Totaal lasten	10.428	10.544	12.566
Baten			
21 Bijdragen van derden	690	83	1.068
25 Bijdragen deelnemers	10.186	10.461	11.400
Totaal baten	10.876	10.544	12.468
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	448	0	-98
Verrekening resultaat			
26 Verrekening met deelnemers rekeningsaldo			
27 Bijdrage/Onttrekking algemene reserve			0
Gerealiseerd resultaat	448	0	-98

Toelichting overzicht van baten en lasten

Lasten (€ 2.022.000 nadelig)

Personeelskosten/inhuur en diensten derden (€ 1.737.000 nadelig)

De personele kosten en inhuur diensten derden bestaan uit de kosten van eigen personeel en de capaciteit van derden die wordt ingehuurd. Deze inhuur betreft zowel detacheringen als gerichte dienstverlening door bureaus. De capaciteit van derden is de flexibele schil naast de eigen capaciteit van de ODA. Opbrengsten uit detachering van medewerkers van de ODA komen ten gunste van deze post. De totale lasten vallen ruim € 2.200.000 hoger uit. Door toenemende werkzaamheden in combinatie met het zeer lastig kunnen invullen van vacatures en het inzetten van trainees liggen de kosten hoger dan begroot. Hier staan echter deels ook hogere opbrengsten tegenover.

Organisatiekosten (€ 419.000 nadelig)

De organisatiekosten zijn aanzienlijk hoger dan begroot. Bijna een kwart hiervan (€ 90.763) is toe te schrijven aan reserveringskosten voor verlofdagen. Daarnaast heeft de groei in fte's in 2024 geleid tot hogere uitgaven voor onder andere opleiding, reiskosten, overige personeelskosten en ICT. Tevens zijn er kosten gemaakt voor de werving en selectie van de directeur en de inhuur van projectconsultancy voor de risicomodule.

Organisatieontwikkeling en SPP (€ 116.000 voordelig)

De kosten hangen samen met de ontwikkeling van de informatievoorziening van de gemeenschappelijke omgevingsdiensten in het Gelders Stelsel. De kosten hiervan zijn geboekt bij bovenregionale taken. Daarnaast zijn de kosten voor de ontwikkeling van ICT-voorzieningen, waaronder Power BI en dataontwikkeling, geboekt onder de categorie management. Dit betekent dat er geen uitgaven zijn geboekt binnen de categorieën ontwikkeling en SPP.

Bovenregionale taken (€ 59.000 nadelig)

Bovenregionale taken	Realisatie	Begroot	Realisatie
(x € 1.000)	2023	2024	2024
OD De Vallei - Kwaliteit en coördinatie	14	23	16
OD De Vallei - Voorschot beheerskosten I-GO+ 2024	-	-	12
OD De Vallei - Licenties Happynizr 2024	-	-	2
OD Rivierenland - Ketentoezicht	81	84	88
OD Veluwe (voorheen OD Noord-Veluwe en OD Veluwe IJssel)			
Portaal en Kenniscentrum	55	89	85
OD Veluwe - BSbM voorschot 2024	-	-	8
OD Veluwe - Besluitvorming bijdragen 2024 GOO van gem. per regio	-	-	27
OD Regio Arnhem - Complexe handhaving, meetdienst en bezwaar en beroep	102	44	95
OD Regio Arnhem - GCH 2024	-	-	16
OD Regio Nijmegen - Complexe Vergunningen	-	-	109
OD Veluwe - (voorheen OD Noord-Veluwe) - Bestuur Strafschikking Milieu	4	10	-
OD Achterhoek - Personeel en Organisatie	25	95	27
Stelsel HR-vergoedingen OD de Vallei, Riverenland, Regio Arnhem, Regio Nijmegen en Veluwe	-	-	-62
Omgevingsdienst NL SPUK - THE bijdrage	-	-	5
Diversen	2	28	5
Totaal	283	373	432

De totale uitgaven aan de partners in het stelsel bedragen € 432.000. Binnen de uitgaven is een onderscheid te maken tussen de pure bovenregionale taak die als organisatiekosten/overhead gelden en kosten die betrekking hebben op dienstverlening op de primaire processen vergunningverlening en toezicht en handhaving.

Organisatie ondersteuning (€ 0)

Omschrijvg	2023	2024	2024
(x € 1.000)	Realisatie	Begroting	Realisatie
Berkelland			
Financieel (beheer)	45	46	65
Bronckhorst			
Huisvesting en facilitaire ondersteuning	181	186	177
Doetinchem			
Informatisering en automatisering	430	440	429
Lochem			
Personeels- en salarisadministratie	34	35	35
Totaal	690	706	706

De kosten zijn gelijk aan de begroting. Bij gemeente Lochem hebben we de kosten gereserveerd op basis van de begroting omdat we hier nog geen factuur van hadden ontvangen.

Algemene lasten (€ 78.000 voordelig)

Deze post wordt gebruikt ter dekking van hogere kosten voor personele capaciteit en inhuur derden; als zodanig begroot om flexibel in te zetten. Werkelijke uitgaven vinden plaats op de andere kostencategorieën. Deze kosten zijn verwerkt in de personele lasten en vandaar dat hier geen kosten zijn geboekt in 2024.

Baten (€ 1.924.000 voordelig)

Bijdragen van derden (€ 985.000 voordelig)

Vanuit het ministerie hebben wij twee specifieke uitkeringen ontvangen, namelijk een uitkering IPB (interbestuurlijk programma) en een uitkering energietoezicht. Met de onderstaande bedragen dekken we de, in 2024 gemaakte, uren en daarmee kosten. De voornaamste uren zijn gemaakt vanuit werknemers die buiten de inhoudelijke teams vallen. Hierdoor is de 'normale' productie onder druk komen te staan of teruggelopen. Tot slot zijn er uren gemaakt voor visitaties bij andere omgevingsdiensten in Nederland. Hiervoor heeft de ODA een vergoeding ontvangen.

Onder bijdrage derden zijn de opbrengsten verantwoord die buiten de reguliere partnerwerkzaamheden worden verkregen. Deze bestaat uit verschillende onderdelen. Ten eerste betreft het de inzet die we hebben geleverd voor project WNB (wet natuurbescherming) en asbestsanering. Daarnaast hebben we verdere inzet gepleegd op de coördinatie van de groene boa's zoals dat eveneens was opgestart in 2020; een project vanuit de provincie. De ODA heeft subsidie ontvangen ter ondersteuning van de regionale archeologie voor de komende 4 jaar met een bedrag van € 20.000 per jaar.

Specificatie Bijdrage derden

(x € 1.000)

Omschrijving	2024 Begroot	2024 Realisatie
Bijdrage Stelseltaak HRM - Gelders Stelsel *	83	
Detachering Wim Hartman bij Oost Gelre		12
Adviesrobot met de ODRA		17
Project Theseus 2024		68
Project ZZS, opdrachtnummer IO-0002780		17
Versterking Omgevingsveiligheid 2022		10
Project GCB		3
Uren werkgroep / Try out ZZS tool		36
Project GEVO 2024		7
ZB De Kamp voor Agri4		-1
Parker 16-12-24 t/m 31-12-24		2
Detachering Te Hofste-Vaartjes		2
Regioarcheologie januari 2024		4
Coördinatie werkzaamheden groene boa's periode 2024		71
Toezicht en impementatie Wet Natuurbescherming i.k.v. asbestdaksaneringen 2024		17
Subsidie groene boa's 2024		30
WAZO-vergoedingen UWV		117
Beleid bodemenergiesystemen Achterhoek		-28
Project Cluster 5: Validatie data REV		33
Spuk IKB		243
Spuk Energie		394
Declaratie visitatie		15
Totaal	83	1.068

* Bijdrage Stelseltaak HRM - Gelders Stelsel is in 2024 voor 72K negatief in de kosten geboekt

Bijdragen deelnemers (€ 939.000 voordelig)

Gemeente	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie2024
Aalten	659	636	824
Berkelland	1.471	1.524	1.653
Bronckhorst	1.090	1.212	1.427
Doetinchem	1.182	1.331	1.305
Lochem	992	933	1.075
Montferland	744	689	872
Oost Gelre	1.253	1.341	1.230
Oude IJsselstreek	1.040	1.006	1.270
Winterswijk	839	856	909
Zutphen	740	771	806
Provincie Gelderland	177	162	72
Correctie 2023			-44
Totaal	10.187	10.461	11.400

De bijdrage van de partners was geraamd op € 10.461.000 en komt dit jaar hoger uit. We zien dat de vraag vanuit de partners sterk is toegenomen. De grootste stijging is zichtbaar binnen specialistische adviezen. De verschillen per partner zijn in de afzonderlijke partnerrapportages toegelicht.

Verrekening resultaat 2023

Vorig jaar sloot de ODA af met een positief resultaat van € 448.000. Hiervan is € 50.000 gebruikt voor het aanvullen van de algemene reserve, conform afspraak. Ook is er een bedrag van € 398.000 toegevoegd aan een bestemmingsreserve voor de aanstaande huisvesting in Doetinchem. De verwachting is dat deze reserve in 2025 volledig benut zal worden.

Incidentele baten en lasten

(x € 1.000)

Baten

Hogere bijdragen van de deelnemers minus extra lasten personeel 187 I

Totaal voordelig 187

Kosten

Hogere kosten Boverregionale taken -59 I

Hogere kosten Organisatiekosten/ Organisatieontwikkeling/Ondersteuning -304 I

Lagere Algemene lasten 78 I

Totaal nadelig -285

Totaal per saldo voordelig

-98

I = incidenteel, S = structureel

De meeste verschillen zijn van tijdelijke aard. Afwijkingen in omzet en personele inzet, samen met de inzet vanuit de ketenpartners, zien we als communicerende vaten. Hogere vraag maken we mogelijk door inzet vanuit de flexibele schil die als het ware meebeweegt met meer of minder omzet. Door het lastig invullen van vacatures hebben we, naast de hogere vraag, om de werkzaamheden te kunnen verrichten ook voor deze gemiste capaciteit een beroep moeten doen op externe inzet. Per saldo draagt de hogere externe inzet bij aan een stijging in de personele lasten. Deze verklaren we door het hogere uurtarief dat betaald moet worden voor de externe inzet waardoor de dekkingsbijdrage op de vaste kosten minder wordt. Tegenover de hogere kosten staan ook meer baten in de partnerbijdrage en de bijdragen derden.

De hogere kosten vanwege de nieuwe cao uit 2024 (en daarmee de mogelijkheid om bovenwettelijke uren te blijven sparen) zijn van structurele aard. Structureel hogere kosten worden vertaald naar de begroting.

Aldus opgemaakt door het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst
Achterhoek,
Doetinchem, _____ juni 2025.

De secretaris,

Ir. P.G.M. van Oosterbosch

De voorzitter,

drs. J.H.A. van Oostrum

Bijlagen

SiSa verantwoordingsinformatie

Ministerie van Economische Zaken en
Klimaat

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstreker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: E93/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03			
			€ 242.925	€ 368.990	Ja			
			Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06			
			1 Deelname werk- en projectgroepen	€ 14.412	€ 42.092			
			2 Aanleveren van data voor het IPB	€ 205.307	€ 259.325			
			3 Scholing en opleiding	€ 0	€ 0			
			4 Inzicht in bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst	€ 0	€ 0			
			5 Implementatie van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet	€ 0	€ 0			
			6 uniforme indeling naar risico van zorgbedrijven (risico ranking)	€ 0	€ 0			
			7 openbaar maken van definitieve handhavingsbeschikkingen Wabo-inspecties	€ 0	€ 0			
			8 landelijke arbeidsmarktcampagne	€ 0	€ 0			
			9 onderzoek onder het IBP naar belangrijke (transitie)opgaven	€ 0	€ 0			
			10 één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan per omgevingsdienst	€ 9.307	€ 10.127			
			11 Opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma	€ 0	€ 0			
			12 Participeren in onderzoek naar mandaten	€ 0	€ 586			
			13 Visities bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots	€ 13.899	€ 56.860			
			14 plan van aanpak voor het inrichten van een systeem van onderzoeken door ILT naar het functioneren van het VTH stelsel	0	€ 0			
			15 materiele kosten (max 10% van bedrag genoemd in bijlage 2 SPUK)	€ 0	€ 0			
KGG	K21	Enmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)	
			Aard controle R Indicator: K21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: K21/02	Aard controle R Indicator: K21/03	Aard controle D2 Indicator: K21/04	Aard controle R Indicator: K21/05	
			€ 394.259	€ 793.541	Ja	Ja	Nee	

Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Overzicht van baten en lasten per taakveld

(x € 1.000)

(x € 1.000)		Begroting 2024		Realisatie 2024		Begroting realisatie
	Taakveld	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
Programmaplan						
Programma 1 Vergunningverlening	7.4 Milieubeheer	2.407	1.765	2.133	1.531	-40
Programma 2 Toezicht en Handhaving	7.4 Milieubeheer	5.788	3.550	5.692	3.804	-350
Programma 3 Advies	7.4 Milieubeheer	2.266	1.575	3.619	2.617	311
Programma 4 Stelseltaak	7.4 Milieubeheer	80	373	122	432	-17
Programma 5 Projecten	7.4 Milieubeheer	3	0	903	-	900
Overzichten						
Overhead	0.4 Overhead ondersteuning	-	3.203	-	4.182	-979
Algemene dekkingsmiddelen	0.5 Treasury	-	0	-	-	0
Bedrag onvoorzien	0.8 Algemene baten en lasten	-	78	-	0	78
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten normale bedrijfsvoering		10.544	10.544	12.468	12.566	-98
Bijdrage deelnemers in het tekort 2023			0			
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves					0	
Resultaat		10.544	10.544	12.468	12.566	-98